

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V_2_ΕΛΛ

ΕΛΛΑΣ

Μνημόνιο Συνεννόησης**στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής****9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012**

Οι εκταμιεύσεις της χρηματοδοτικής ενίσχυσης προς την Ελλάδα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) υπόκεινται σε τριμηνιαίες αξιολογήσεις των όρων καθ'όλη την διάρκεια της συμφωνίας. Η αποδέσμευση των δόσεων βασίζεται πάνω στην τήρηση κριτηρίων ποσοτικής απόδοσης και σε μία θετική αξιολόγηση της προόδου η οποία πραγματοποιείται σε σχέση με τα κριτήρια πολιτικής της Απόφασης του Συμβουλίου 2011/734/ΕΕ της 12ης Ιουλίου 2011 (όπως έχει τροποποιηθεί - εφ'εξής καλούμενη "Απόφαση του Συμβουλίου"), το μνημόνιο οικονομικής και χρηματοπιστωτικής πολιτικής (ΜΟΧΠ) και το παρόν Μνημόνιο.

Το παράρτημα επί της παροχής δεδομένων αποτελεί τμήμα του Μνημονίου και το πόσο καλά θα εφαρμοστεί, θα ληφθεί υπόψη για την εκτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης.

Η Ελλάδα δεσμεύεται να προβεί σε διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και το προσωπικό του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) ως προς την υιοθέτηση μορφών πολιτικής οι οποίες εμπίπτουν εντός του πεδίου του παρόντος Μνημονίου παρέχοντας επαρκές χρονικό περιθώριο για αξιολόγηση. Η Κυβέρνηση δημοσιεύει τριμηνιαία έκθεση σε συμμόρφωση με το Άρθρο 4 της Αποφάσεως του Συμβουλίου.

Σε εναρμόνιση προς τα συμπεράσματα της συνόδου κορυφής της ευρωζώνης της 26ης Οκτωβρίου 2011, η Κυβέρνηση θα συνεργασθεί πλήρως με τα κλιμάκια της Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) για την ενίσχυση της παρακολούθησης της εφαρμογής του προγράμματος και θα παρέχει στις ομάδες προσωπικού πρόσβαση σε όλα τα σχετικά δεδομένα και άλλα στοιχεία που αφορούν την Ελληνική διοίκηση. Όμως η κυριότητα του προγράμματος και όλες οι εκτελεστικές ευθύνες για την υλοποίηση του προγράμματος παραμένουν στην ευθύνη της Ελληνικής Κυβέρνησης.

1 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ

Εκτέλεση του Προϋπολογισμού

Για το 2012, το ετήσιο πρωτογενές έλλειμμα γενικής κυβέρνησης δεν θα πρέπει να υπερβεί τα [2.063] εκατομμύρια Ευρώ ενώ για τα έτη 2013 και 2014 το πρωτογενές πλεόνασμα θα πρέπει να είναι τουλάχιστον της τάξεως των [3.600] εκατομμυρίων Ευρώ και [9.500] εκατομμυρίων Ευρώ αντιστοίχως.

Τα έσοδα από την ιδιωτικοποίηση των χρηματοοικονομικών και μή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν υποκαθιστούν τις προσπάθειες δημοσιονομικής εξυγίανσης και δεν θα ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης προς τα ετήσια ανώτατα όρια του ελλείμματος γενικής κυβέρνησης όπως αυτά ορίζονται στο παρόν μνημόνιο και στην Απόφαση του Συμβουλίου. Οι ροές οι οποίες σχετίζονται με την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών δεν θα ληφθούν υπόψη κατά τον έλεγχο των ετησίων ανωτάτων ορίων ελλείμματος γενικής κυβέρνησης ανεξάρτητα από την καταγραφή τους στους λογαριασμούς του ΕΣΛ (Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών) εκ μέρους της ΕΛΣΤΑΤ (Ελληνικής Στατιστικής Αρχής) και της Eurostat (Στατιστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Πριν την πρώτη εκταμίευση του νέου προγράμματος, η Κυβέρνηση υιοθετεί τα ακόλουθα μέτρα, μέσω ενός συμπληρωματικού προϋπολογισμού και άλλων νομικών πράξεων:

- Μείωση στη φαρμακευτική δαπάνη κατά τουλάχιστον 1076 εκατομμύρια Ευρώ το 2012 μειώνοντας τις τιμές των φαρμάκων (γενόσημα και επώνυμα φάρμακα), αυξάνοντας τις συμμετοχές, μειώνοντας τα περιθώρια κέρδους των φαρμακοποιών και των χονδρεμπόρων, εφαρμογή υποχρεωτικής ηλεκτρονικής συνταγογράφησης με βάση τη δραστική ουσία και τα πρωτόκολλα, επικαιροποίηση της θετικής λίστας φαρμάκων, εφαρμογή μηχανισμού τριμηνιαίων επιστροφών (αυτόματη επανείσπραξη) που θα καταβάλεται από τον φαρμακευτικό κλάδο. (Δείτε κατωτέρω ενότητα 2.8).
- Μείωση της υπερωριακής αμοιβής για γιατρούς σε νοσοκομεία κατά τουλάχιστον 50 εκατομμύρια Ευρώ.
- Μείωση των προμηθειών στρατιωτικού υλικού κατά 300 εκατομμύρια Ευρώ (ταμειακά και παραδόσεις).
- Ελάττωση του αριθμού των αντιδημάρχων και του σχετικού προσωπικού με σκοπό την εξοικονόμηση ποσού τουλάχιστον 30 εκατομμυρίων Ευρώ.
- Μείωση της λειτουργικής δαπάνης της κεντρικής κυβέρνησης, και της δαπάνης που σχετίζεται με την διεξαγωγή εκλογών κατά τουλάχιστον 270 εκατομμύρια Ευρώ σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό.
- Εμπροσθοβαρές σχέδιο περικοπών στις επιδοτήσεις σε κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών και περικοπές στις επιχορηγήσεις σε διάφορους φορείς εποπτευόμενους από διάφορα Υπουργεία, με σκοπό τη μείωση της δαπάνης μέσα στο 2012 κατά τουλάχιστον 190 εκατομμύρια Ευρώ.
- Μείωση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων (ΠΔΕ) κατά 400 εκατομμυρίων Ευρώ: αυτή η περικοπή θα εφαρμοσθεί μέσω περικοπών στις επιδοτήσεις σε ιδιωτικές επενδύσεις και εθνικώς χρηματοδοτούμενα επενδυτικά έργα. Η μείωση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων ουδεμία επίπτωση θα έχει επί έργων τα οποία συγχρηματοδοτούνται από διαρθρωτικά ταμεία (μη ολοκληρωθέν έργο το οποίο χρηματοδοτείται από επιχειρησιακά προγράμματα της περιόδου 2000-2006, έργα του ταμείου συνοχής (2000-06), επιχειρησιακά προγράμματα της περιόδου 2007-2013 και μη επιλέξιμες δαπάνες που σχετίζονται με τα ανωτέρω έργα.
- Αλλαγές σε συνταξιοδοτικά ταμεία με κατά μέσο όρο υψηλές συντάξεις ή που λαμβάνουν υψηλές επιχορηγήσεις από τον προϋπολογισμό, με σκοπό την εξοικονόμηση τουλάχιστον 300 εκατομμυρίων Ευρώ (καθαρό ποσόν αφού λάβουμε υπόψη την επίπτωση επί των φόρων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης).

Πριν από την εκταμίευση, πρόσθετες περικοπές διαρθρωτικών δαπανών ύψους 325 εκατομμυρίων Ευρώ θα πρέπει να προσδιοριστούν (σε συνεννόηση με την Επιτροπή, την ΕΚΤ και το προσωπικό του ΔΝΤ) και να εφαρμοστούν.

Πριν την εκταμίευση, η Κυβέρνηση προβαίνει επίσης στις ακόλουθες εκκρεμείς ενέργειες:

- Υπουργικές Αποφάσεις για την εφαρμογή του τέλους επιτηδεύματος (ελάχιστη επιβάρυνση επί των ελευθέρων επαγγελματιών) που προβλέπεται από το Άρθρο 31 του Νόμου 3986/2011,
- Υπουργικές Αποφάσεις για την ολοκλήρωση της πλήρους εφαρμογής του νέου μισθολογίου σε όλα τα σχετικά νομικά πρόσωπα και καθιέρωση νομοθετικών προβλέψεων για τους τρόπους ανάκτησης των επιπλέον καταβληθεισών αποδοχών για το χρονικό διάστημα από τον Νοέμβριο του 2011 και μετά.

Μέχρι τον **Ιούνιο του 2012** η Κυβέρνηση θα θεσπίσει νομοθετικά μία μείωση κατά μέσο όρο 10% στα αποκαλούμενα «ειδικά μισθολόγια» του δημοσίου τομέα, στα οποία το νέο μισθολόγιο δεν ισχύει. Τούτο θα εφαρμοσθεί από την 1η Σεπτεμβρίου 2012 και εντεύθεν και θα επιφέρει εξοικονομήσεις της τάξεως των 114 εκατομμυρίων Ευρώ τουλάχιστον (με αντίκτυπο μεταφοράς 226 εκατομμυρίων Ευρώ το 2013) (καθαρό ποσόν αφού ληφθεί υπόψιν η επίπτωση επί των φόρων και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης).

Για να προετοιμάσει τα μέτρα τα οποία θα υιοθετηθούν με τους προϋπολογισμούς του 2013 και του 2014 και για να συνεισφέρει στην επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων, η Κυβέρνηση εισάγει, πρό του τέλους **Φεβρουαρίου του 2012** μία αναθεώρηση των προγραμμάτων δημοσίας δαπάνης. Η αναθεώρηση αυτή θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι τον **Ιούνιο του 2012**. Η αναθεώρηση θα αξιοποιήσει την εξωτερική τεχνική βοήθεια και θα επικεντρωθεί σε συντάξεις και κοινωνικές μεταβιβάσεις (κατά τρόπο που θα διατηρεί την βασική κοινωνική προστασία), στις αμυντικές δαπάνες, χωρίς να επηρεάζεται η αμυντική ικανότητα της χώρας, και στην αναδιάρθρωση της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μέχρι την ίδια ημερομηνία (**Ιούνιος 2012**), περαιτέρω εξορθολογισμός των φαρμακευτικών δαπανών και της λειτουργικής δαπάνης των νοσοκομείων ενώ θα προσδιορισθούν επίσης οι χρηματικές παροχές προνοίας.

Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα από την αναθεώρηση των δαπανών θα περιληφθούν στην επικαιροποίηση της μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής (ΜΠΔΣ) η οποία θα υποβληθεί στο Κοινοβούλιο μέχρι τον **Μάιο του 2012**.

Το Υπουργείο Οικονομικών εξασφαλίζει την αυστηρή εποπτεία των δεσμεύσεων επί των δαπανών από τις κυβερνητικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, του προϋπολογισμού δημοσίων δαπανών, των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης και των νοσοκομείων, της τοπικής αυτοδιοίκησης και των κρατικών επιχειρήσεων, και επίσης τις αποτελεσματικές φορολογικές εισπράξεις έτσι ώστε να εξασφαλισθούν τα ποσοτικά κριτήρια του προγράμματος.

Η Κυβέρνηση δηλώνει την ετοιμότητά της να ορίσει και να θεσπίσει πρόσθετα μέτρα, εάν παραστεί ανάγκη, έτσι ώστε να τηρηθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι.

2 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

2.1 Διαχείριση κεφαλαίων και αποκρατικοποιήσεις

Η Κυβέρνηση εφαρμόζει το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων με σκοπό την είσπραξη 50 δισεκατομμυρίων Ευρώ μεσοπρόθεσμα.

Οι συνολικές εισπράξεις από αποκρατικοποιήσεις από τον Ιούνιο του 2011 θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 4.500 εκατομμύρια Ευρώ μέχρι το **τέλος του 2012**, 7.500 εκατομμύρια Ευρώ μέχρι το **τέλος του 2013**, 12.200 εκατομμύρια Ευρώ μέχρι το **τέλος του 2014** και 15.000 εκατομμύρια Ευρώ μέχρι το 2015.

Η Κυβέρνηση δηλώνει την ετοιμότητά της να προσφέρει προς πώληση τα εναπομείναντα μερίδιά της στις κρατικές επιχειρήσεις, εάν παραστεί ανάγκη, έτσι ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι αποκρατικοποιήσεων. Ο έλεγχος του δημοσίου θα πρέπει να περιορισθεί μόνον σε περιπτώσεις κρίσιμων δικτυακών υποδομών.

Για την εξασφάλιση της επίτευξης των σκοπών του σχεδίου, η Κυβέρνηση θα μεταβιβάζει επί

συνεχούς βάσεως περιουσιακά στοιχεία στο Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου [ΤΑΙΠΔ]. Συγκεκριμένα, η Κυβέρνηση θα μεταβιβάσει στο ΤΑΙΠΔ όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αναμένονται να αποκρατικοποιηθούν το 2012 και το 2013 κατόπιν αιτήματος του ΤΑΙΠΔ.

Όλοι οι νομικοί, τεχνικοί και χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι για τις αποκρατικοποιήσεις οι οποίες προγραμματίζονται για το 2012 και το 2013 θα διορισθούν μέχρι το τέλος του πρώτου τριμήνου του 2012.

Οι αποκρατικοποιήσεις διεξάγονται με τρόπο διαφανή και παραθέτουν με σαφήνεια τα μετά τις αποκρατικοποιήσεις περιουσιακά δικαιώματα και υποχρεώσεις. Αναφορικά με έναν αριθμό περιουσιακών στοιχείων για να υπάρξει επιτυχής αποκρατικοποίηση απαιτείται κατάλληλο κανονιστικό πλαίσιο που θα εξασφαλίζει ότι η είσοδος σε μία ανταγωνιστική αγορά είναι δυνατή μετά την αποκρατικοποίηση, ότι οι καταναλωτές θα προστατεύονται επαρκώς και ότι τα αποκρατικοποιηθέντα περιουσιακά στοιχεία εμφανίζονται στις ανταγωνιστικές αγορές. Οι όροι για τις πωλήσεις ή τις παραχωρήσεις θα πρέπει να αποφεύγουν τη δημιουργία μη ρυθμιζόμενων ιδιωτικών μονοπωλίων, θα πρέπει να παρεμποδίζουν οποιαδήποτε μορφή διακρίσεων, θα πρέπει να διευκολύνουν την ανοικτή πρόσβαση και θα πρέπει να επιβάλλουν πλήρη διαφάνεια λογαριασμών.

Προσδιορίζονται άμεσα μέτρα για τις αποκρατικοποιήσεις, συμπεριλαμβανομένων των εκκαθαρίσεων όλων των νομικών τίτλων, της εξασφάλισης εγκρίσεων κρατικής ενίσχυσης, των αποουαδοποιήσεων περιουσιακών στοιχείων, της επίδειξης σεβασμού προς τους κανόνες των προμηθειών του δημοσίου, της επίτευξης μιάς αρτιότερης απογραφής ακινήτων περιουσιακών στοιχείων, της ανακατανομής χρήσεων γής, και της εκζήτησης των εγκρίσεων του Συμβουλίου των Εμπειρογνομώνων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η Κυβέρνηση ούτε θα προτείνει ούτε θα εφαρμόσει μέτρα τα οποία είναι δυνατόν να παραβιάσουν τους κανόνες της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων. Ούτε το Κράτος ούτε άλλα όργανα του δημοσίου θα συνάπτουν συμφωνητικά μετόχων με την πρόθεση της πραγματοποίησης ή την ίδια την πραγματοποίηση παρεμπόδισης της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων ή την άσκηση επιρροής επί της διοίκησης ή του ελέγχου των εταιριών. Η Κυβέρνηση δεν θα προβεί ούτε θα εισαγάγει οποιαδήποτε ανώτατα όρια δικαιωμάτων ψήφου ή εξαγορών και δεν θα θεσπίσει οποιαδήποτε δυσανάλογα και μη δικαιολογούμενα δικαιώματα αρνησικυρίας (βέτο) ούτε οποιαδήποτε άλλη μορφή ειδικών δικαιωμάτων στις αποκρατικοποιούμενες εταιρίες. Ουδέν περαιτέρω ειδικό δικαίωμα θα εισαχθεί κατά την διάρκεια της πορείας των μελλοντικών διαδικασιών αποκρατικοποίησης.

Προς εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς την Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κυβέρνηση καταργεί ή καταλλήλως τροποποιεί τα υφιστάμενα ειδικά δικαιώματα που παραχωρούνται στο Κράτος μέσα στα πλαίσια της διαδικασίας αποκρατικοποιήσεων. Πιο συγκεκριμένα, ο Νόμος περί Στρατηγικών Εταιριών (Νόμος 3631/2008, Άρθρο 11) καταργείται ή καταλλήλως τροποποιείται [Δεύτερο Τρίμηνο του 2012].

Για να εξασφαλισθεί η έγκαιρη εκκαθάριση των θεμάτων κρατικής ενίσχυσης τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν εμπόδιο για τις αποκρατικοποιήσεις:

- Η Κυβέρνηση διορίζει συνομιλητή επισήμως επιφορτισμένο για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης των αποκρατικοποιήσεων προς τους κανόνες για τις Κρατικές ενισχύσεις μέχρι το τέλος του Πρώτου Τριμήνου του 2012.
- Η Κυβέρνηση (μέσω των Ειδικών Γραμματειών ΔΕΚΟ και Αποκρατικοποιήσεων) σε συνεργασία με το ΤΑΙΠΔ [Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου], υποβάλλει, μέχρι το τέλος του Δευτέρου Τριμήνου του 2012 στην Επιτροπή στοιχεία επί της οικονομικής κατάστασης εκάστου στοιχείου που θα αποκρατικοποιηθεί κατά τη διάρκεια του 2012, επί του εάν χρειάζεται να προηγηθούν των αποκρατικοποιήσεων αναδιρθώσεις και άλλες σχετικές διαδικασίες, επίσης υποβάλλει στοιχεία των υποχρεώσεων προς το Κράτος οι οποίες θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν την διαδικασία των αποκρατικοποιήσεων ή τη διαμόρφωση της τελικής τιμής, επίσης υποβάλλει στοιχεία για τη νομοθεσία η οποία παρέχει πλεονέκτημα στην εταιρία (ή στον παραχωρησιούχο), όπως φορολογικές διακρίσεις ή καθεστώς μονοπωλίου, κτλ. Επίσης, στοιχεία των όρων που είναι δυνατόν να επιβληθούν επί των ενδιαφερομένων αγοραστών

καθώς επίσης και στοιχεία για την επίεξιμότητα των αγοραστών. Επίσης, υποβάλλει στοιχεία για τη μέθοδο των προγραμματιζομένων αποκρατικοποιήσεων (δημόσιος μειοδοτικός διαγωνισμός, διαπραγμάτευση με υφιστάμενους μετόχους, αρχική προσφορά μετοχών με δημόσια εγγραφή, κτλ.). Παρόμοια έκθεση θα υποβληθεί κατά το **Τέταρτο Τρίμηνο του 2012** για κάθε περιουσιακό στοιχείο για το οποίο αναμένεται να ξεκινήσει η διαδικασία της αποκρατικοποίησης κατά το 2013.

Η Κυβέρνηση συνεχίζει να καταρτίζει και να δημοσιεύει πλήρη απογραφή των κρατικών περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των μεριδίων σε εισηγμένες και μη εισηγμένες επιχειρήσεις και εμπορικά βιώσιμα ακίνητα και εδαφικές/οικοπεδικές εκτάσεις. Η απογραφή θα πρέπει να δημοσιευθεί σε διαδοχικές φάσεις **μέχρι τα μέσα του 2012 και το τέλος του 2012** στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών.

Η Κυβέρνηση επισπεύδει την καταχώρηση της κυριότητας των κρατικών εδαφικών/οικοπεδικών εκτάσεων. Για τον σκοπό αυτό, η Κυβέρνηση: (i) συντάσσει πλήρη απογραφή περιουσιακών στοιχείων, (ii) προετοιμάζει ειδικό νόμο για την αξιοποίηση της Περιοχής του Ελληνικού, (iii) αποφασίζει το καθεστώς χρήσεως γης για τα μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία και/ή τα χαρτοφυλάκια περιουσιακών στοιχείων τα οποία θα εκτιμηθούν και θα επιλεγούν προς εκμετάλλευση εντός του 2012 [**Δεύτερο Τρίμηνο του 2012**].

2.2 Περιορισμός της σπατάλης στις δημόσιες επιχειρήσεις και στα άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Τα τιμολόγια του ΟΑΣΑ, του ΟΣΕ και της ΤΡΑΙΝΟΣΕ θα αυξηθούν κατά τουλάχιστον 25% ενώ τα επιχειρησιακά τους σχέδια θα επικαιροποιηθούν καταλλήλως [**Πρώτο Τρίμηνο του 2013**].

2.3 Φορολογική πολιτική

Η Κυβέρνηση θα προετοιμάσει μία φορολογική μεταρρύθμιση η οποία αποσκοπεί στην απλοποίηση του φορολογικού συστήματος, στην εξάλειψη των απαλλαγών και των προνομιακών καθεστώτων, συμπεριλαμβανομένης και της διευρύνσεως των βάσεων, πράγμα το οποίο θα επιτρέψει μία βαθμιαία μείωση των φορολογικών συντελεστών καθώς θα βελτιώνεται η απόδοση των εσόδων. Αυτή η μεταρρύθμιση σχετίζεται με τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, τον φόρο εισοδήματος εταιριών και τον ΦΠΑ, τους φόρους επί της ακίνητης περιουσίας καθώς και τις κοινωνικές εισφορές και θα διατηρήσει τη σχετική φορολογική επιβάρυνση από εμμέσους φόρους. Η μεταρρύθμιση θα θεσπισθεί **μέχρι τον Ιούνιο του 2012**. Μέχρι το **τέλος Φεβρουαρίου του 2012**, η Κυβέρνηση θα αναγγείλει το πλήρες χρονοδιάγραμμα των ενδιάμεσων σταδίων μέχρις ότου κατατεθεί η μεταρρύθμιση. Αυτά τα ενδιάμεσα στάδια θα περιλαμβάνουν δημόσια διαβούλευση και τον δέοντα έλεγχο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και το Προσωπικό του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ).

Μέχρι τον Ιούνιο του 2012 η Κυβέρνηση θα αναθεωρήσει τις αντικειμενικές αξίες της ακίνητης περιουσίας για να τις ευθυγραμμίσει σε μεγαλύτερο βαθμό προς τις τιμές της αγοράς.

2.4 Μεταρρυθμίσεις στην διαχείριση εσόδων

Τα Άρθρα 3 και 21 του Νόμου 4038/2012 τροποποιούνται **πρίν την εκταμίευση**. Η αναστολή της ποινικής διώξεως και η δέσμευση κεφαλαίων/περιουσιακών στοιχείων απαλείφονται. Οι όροι παρατάσεως των χρονοδιαγραμμάτων καταβολής δόσεων για εκπρόθεσμους φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης αναθεωρούνται έτσι ώστε τα χρονοδιαγράμματα καταβολής δόσεων να ισχύουν μόνον ως προς τα υφιστάμενα εκπρόθεσμα ποσά κάτω των 10.000 Ευρώ για φυσικά πρόσωπα και κάτω των 75.000 Ευρώ για εταιρίες. Οι φορολογούμενοι οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση για παράταση στο χρονοδιάγραμμα καταβολής δόσεων θα πρέπει να εμφανίσουν όλες τις οικονομικές τους καταστάσεις στις φορολογικές αρχές.

Επιπλέον, κατά την διάρκεια των ετών τα οποία καλύπτονται από το πρόγραμμα οικονομικού διακανονισμού, η Κυβέρνηση δεσμεύεται να μη θεσπίσει νέες φορολογικές αμνηστίες ούτε να παρατείνει τις υφιστάμενες για την εισπραξη φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Η Κυβέρνηση θα προσδιορίσει τις "επιστροφές φόρων σε ληξιπρόθεμες οφειλές", θα θέσει αρχές για την διεκπεραίωσή τους [**Πρώτο Τρίμηνο του 2012**] και θα δημοσιεύει στο διαδίκτυο

[Δεύτερο Τρίμηνο του 2012] μηνιαία στοιχεία για αυτές τις ληξιπρόθεσμες οφειλές με χρονική υστέρηση 20 ημερών μετά το τέλος εκάστου μήνα.

Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης κατά της φοροδιαφυγής, η Κυβέρνηση θα εντείνει του ελέγχους επί των μεγάλης οικονομικής επιφάνειας φορολογουμένων, των φυσικών προσώπων υψηλού πλούτου και των ελευθέρων επαγγελματιών. Επίσης θα επισπεύσει την επίλυση θεμάτων φορολογικών ληξιπρόθεσμων οφειλών και θα ενσωματώσει επιτυχέστερα εργαλεία/μεθόδους κατά του ξεπλύματος χρημάτων εντός της στρατηγικής. Η πρόοδος θα παρακολουθείται από ποσοτικούς δείκτες σύμφωνα με στόχους τιθέμενους βάσει του σχεδίου κατά της φοροδιαφυγής (βασικοί δείκτες απόδοσης). Αυτοί οι δείκτες αφορούν την ολοκλήρωση πλήρους κλίμακας και προσωρινών ελέγχων φορολογουμένων μεγάλης οικονομικής επιφάνειας, ελέγχων βάσει κινδύνου επί ελευθέρων επαγγελματιών και φυσικών προσώπων υψηλού πλούτου και ατόμων που δεν υποβάλλουν καθόλου δήλωση. Επίσης, περιλαμβάνουν την είσπραξη καταλογισθένων φόρων και προστίμων από νέους ελέγχους επί φορολογουμένων μεγάλης οικονομικής επιφάνειας, των υφισταμένων συσσωρεύσεων φορολογικών οφειλών και επίσης αφορούν την αύξηση του αριθμού των εγγεγραμμένων υποχρέων ΦΠΑ που υποβάλλουν επιστροφές.

Η επίτευξη της ολοκλήρωσης 75 γενικών ελέγχων και 225 ελέγχων ΦΠΑ φορολογουμένων μεγάλης οικονομικής επιφάνειας, ως στόχων που τέθηκαν στο Μνημόνιο της 31ης Οκτωβρίου 2011 για το τέλος Δεκεμβρίου 2011, αποτελεί προαπαιτούμενη δράση για την εκταμίευση.

Με σκοπό την προώθηση των μεταρρυθμίσεων για τη διαχείριση των εσόδων η Κυβέρνηση προβαίνει στα ακόλουθα:

- αυξάνει το προσωπικό της μονάδας φορολογουμένων μεγάλης οικονομικής επιφάνειας κατά 40 ελεγκτές για να επιταχύνει την εκτέλεση των ελέγχων που τελούν εν προόδω **[τέλος Μαρτίου 2012]**
- επιταχύνει τη διαδικασία πρόσληψης έτσι ώστε να ολοκληρώσει το πρώτο κύμα επαναξιολόγησης και πρόσληψης ελεγκτών (1.000 άτομα προσωπικού) **[τέλος Απριλίου 2012]** με σκοπό την επίτευξη του στόχου των 2.000 φορολογικών ελεγκτών **μέχρι το τέλος του 2012** μέσα στα πλαίσια των συνολικών ορίων προσλήψεων του δημοσίου
- απομακρύνει τα εμπόδια για την αποτελεσματική φορολογική διαχείριση **[Ιούνιος 2012]**, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου υπηρεσιακής απόδοσης και της αντικατάστασης διευθυντών οι οποίοι δεν ανταποκρίνονται στους στόχους απόδοσης
- συνεχίζει την συγκέντρωση και την συγχώνευση εφοριών. 200 τοπικές εφορίες οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως αναποτελεσματικές θα κλείσουν **μέχρι το τέλος του 2012**
- συγκεντροποιεί την διαχείριση των φορολογικών αρχείων που σχετίζονται με τους φορολογουμένους στον κατάλογο μεγαλοοφειλετών **[Πρώτο Τρίμηνο του 2012]**
- αναθεωρεί τις διαδικασίες διαγραφής φορολογικών χρεών, έτσι ώστε οι διοικητικές προσπάθειες να επικεντρωθούν επί ουσιαστικά συλλογικών οφειλών, **μέχρι το τέλος του 2012**
- διακόπτει τις πληρωμές τοις μετρητοίς και με επιταγές σε εφορίες οι οποίες θα αντικατασταθούν με τραπεζικά εμβάσματα, έτσι ώστε ο χρόνος του προσωπικού αποδεσμεύεται και έτσι ώστε το προσωπικό να επικεντρωθεί σε εργασία μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας (έλεγχοι, επιβολή εισπράξεων και συμβουλές προς φορολογουμένους) **[Δεύτερο Τρίμηνο του 2012]**
- αρχίζει να δημοσιεύει στο διαδίκτυο βασικούς δείκτες απόδοσης για τις εφορίες **[Δεύτερο Τρίμηνο του 2012]**
- εγκαθιστά νέο σύστημα Πληροφορικής το οποίο διασυνδέει όλες τις εφορίες.

Η δημιουργία ενός νέου συστήματος Πληροφορικής εμπεριέχει τα ακόλουθα κύρια βήματα αναφορικά με τις νέες εφαρμογές κέντρου δεδομένων, web-facing και υποστηρικτικές (back-office):

- ο μηχανοτεχνικός εξοπλισμός [hardware] του νέου κέντρου δεδομένων θα είναι εγκατεστημένος και θα λειτουργεί **μέχρι το τέλος Μαρτίου του 2012**
- 20 επιπλέον νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες και βελτιώσεις **μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2012**. Αυτές αφορούν κυρίως φόρους οι οποίοι παρακρατούνται στην πηγή
- σχεδιασμός και εφαρμογή βάσεως δεδομένων και εφαρμογών **μέχρι το τέλος Οκτωβρίου του 2012**
- 8 υπολειπόμενες νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες και βελτιώσεις **μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου του 2012**. Εδώ περιλαμβάνονται έντυπα τα οποία υποβάλλονται αργοπορημένα με πρόστιμο, φόροι ακίνητης περιουσίας και διαχείριση ΦΠΑ

- έλεγχοι συστήματος και χρηστών, επιμόρφωση χρηστών και μεταφορά όλων των εφοριών στην συγκεντροποιημένη βάση δεδομένων: μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2012
- λειτουργική χρήση της νέας υποδομής Πληροφορικής από όλες τις εφορίες: 1 Ιανουαρίου 2013

Για την ενίσχυση του πλαισίου κατά της φοροδιαφυγής για την φορολογική διοίκηση, η Κυβέρνηση θα προβεί στα ακόλουθα:

- θα αναμορφώσει την μονάδα οικονομικών επιθεωρήσεων η οποία θα επικεντρωθεί μόνο στον έλεγχο των φοροεισπρακτόρων και σε θέματα διαχείρισης εσόδων [Ιούνιος 2012]
- θα ενεργοποιήσει την διεύθυνση εσωτερικών υποθέσεων [Ιούνιος 2012]
- θα ζητήσει από την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης να ελέγξει ετησίως τουλάχιστον 200 δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων φοροιακών [Ιούνιος 2012]
- θα θεσπίσει διαδικασίες για την εκ περιτροπής μετακίνηση διευθυντών επί περιοδικής βάσεως [Ιούνιος 2012]
- θα βελτιώσει το σύστημα προστασίας πληροφοριοδοτών οι οποίοι αναφέρουν περιπτώσεις διαφθοράς [Ιούνιος 2012]
- θα εκπονήσει ένα πλήρως ολοκληρωμένο σχέδιο κατά της διαφθοράς [Σεπτέμβριος του 2012]

Επιπλέον, η Κυβέρνηση θα ορίσει τις εξουσίες που θα μεταβιβασθούν από το πολιτικό επίπεδο στην φορολογική διοίκηση. Αυτές οι εξουσίες θα περιλαμβάνουν τον έλεγχο πάνω σε κρίσιμες επιχειρηματικές δραστηριότητες και διαχείριση ανθρωπίνων πόρων. Η Κυβέρνηση επίσης θα εντείνει τον έλεγχο επί των τοπικών εφοριών από τα κεντρικά γραφεία, και θα καλύψει την θέση του Γενικού Γραμματέα Διοίκησης Εσόδων με ένα εξωπηρεσιακό πρόσωπο κατάλληλης επαγγελματικής πείρας [Μάρτιος 2012].

Η Κυβέρνηση θεσπίζει δευτερογενή νομοθεσία για να καταστήσει λειτουργική τη διαιτησία και παρέχει πιστοποιήσεις σε διαιτητές μέχρι το τέλος Μαρτίου του 2012. Μέχρι την ίδια ημερομηνία ο νόμος καθιστά υποχρεωτική την εξάντληση της φάσεως διοικητικών διαφορών για μεγάλες φορολογικές υποθέσεις πριν τη χρήση ενδίκων μέσων.

Ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων καταργείται εξ ολοκλήρου και αντικαθίσταται από απλούστερη νομοθεσία [το αργότερο μέχρι τον Ιούνιο του 2012].

2.5 Μεταρρυθμίσεις στον τομέα οικονομικής διαχείρισης του Δημοσίου

Σχέδιο για την εκκαθάριση ληξιπρόθεσμων οφειλών που οφείλονται σε προμηθευτές από δημοσίους οργανισμούς δημοσιεύεται μέχρι τον Ιούνιο του 2012 και η Κυβέρνηση διασφαλίζει ότι το σύνολο των ληξιπρόθεσμων οφειλών σημειώνει σταθερή πτώση. Η εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών των δημόσιων οργανισμών από τον κρατικό προϋπολογισμό θα συνδέεται με την πρόοδο ως προς το μητρώο δεσμεύσεων και με το γεγονός ότι ουδεμία πρόσθετη συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών θα λαμβάνει χώρα από έκαστο δημόσιο φορέα. Τα δεδομένα επί των ληξιπρόθεσμων οφειλών δημοσιοποιούνται σε μηνιαία βάση με χρονική υστέρηση όχι μεγαλύτερη των 20 ημερών μετά το τέλος εκάστου μήνα.

Για την ενίσχυση του ελέγχου επί των δαπανών η Κυβέρνηση προβαίνει στα ακόλουθα:

- συνεχίζει τη διαδικασία δημιουργίας μητρώων δεσμεύσεων, πράγμα το οποίο θα πρέπει να καλύψει πλήρως την κεντρική κυβέρνηση μέχρι τον Μάρτιο του 2012 και τον προϋπολογισμό επενδύσεων και τουλάχιστον το 70% των φορέων της γενικής κυβέρνησης [Ιούνιος 2012] και θα παραταθεί σε άλλους φορείς της γενικής κυβέρνησης
- θα επιβάλει την υποχρέωση σε οικονομικούς επιθεωρητές να αναφέρουν τις δεσμεύσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων θέσπισης κυρώσεων σε φορείς που δεν υποβάλουν στοιχεία και πειθαρχικής διαδικασίας για τους οικονομικούς επιθεωρητές [Ιούνιος 2012]

- θεσπίζει νομοθεσία για την εξυγίανση της διαδικασίας που σχετίζεται με την υποβολή και την έγκριση συμπληρωματικών προϋπολογισμών [Οκτώβριος 2012] και καθιερώνει διοικητικό ημερολόγιο για την επικαιροποίηση της μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής [Πρώτο τρίμηνο του 2012]

2.6 Εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης

Σε κεντρικό επίπεδο

Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2012 και σύμφωνα με τον δημιουργούμενο οδικό χάρτη, η Κυβέρνηση πρέπει: i) να δημιουργήσει μία υψηλού επιπέδου συντονιστική ομάδα, της οποίας θα προεδρεύει ο Πρωθυπουργός, και η οποία θα εποπτεύει, θα παρακολουθεί και θα διασφαλίζει την εφαρμογή των διοικητικών μεταρρυθμίσεων [Φεβρουάριος 2012], ii) να δημιουργήσει μία σταθερή δομή για Διυπουργικό Συντονισμό [Μάιος 2012], iii) να δημιουργήσει βασικές οριζόντιες δομές σε κάθε Υπουργείο, υλοποιώντας τις σχετικές διαδικασίες ως προς τον Προϋπολογισμό/Οικονομικά [Φεβρουάριος 2012], τους Λογιστικούς Ελέγχους, τον Εσωτερικό Έλεγχο, τη Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων, τις ενέργειες μέσα σε πλαίσιο κοινών κανόνων. Νομοθεσία πλαίσιο θα συνταχθεί σε ευθυγράμμιση με τον οδικό χάρτη που έχει συμφωνηθεί και θεσπισθεί και θα παρέχει την νομική αναφορά για την υλοποίηση μίας τέτοιας μεταρρύθμισης.

Σε αποκεντρωμένο/περιφερειακό/τοπικό επίπεδο

Δημιουργείται ειδικός οδικός χάρτης ο οποίος μεταγλωττίζει όλες τις αρχές συνοχής και αποτελεσματικότητας σε κεντρικό επίπεδο εντός του αποκεντρωμένου περιφερειακού/τοπικού επιπέδου [Μάρτιος 2012]

Κοινωνικά προγράμματα

Η εν πρόδω λειτουργική αναθέωση κοινωνικών προγραμμάτων οριστικοποιείται μέχρι το τέλος Μαρτίου του 2012. Η έκθεση ελέγχου θα περιλαμβάνει προτάσεις προς την Κυβέρνηση επί των αντικειμενικών στόχων, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μορφών κοινωνικής πολιτικής καθώς και επί της ανάγκης να διατηρηθεί ισορροπία μεταξύ της επιτεύξεως εξοικονομήσεων και της προστασίας των πλέον ευαίσθητων ομάδων.

Αποδοχές στον δημόσιο τομέα και διαχείριση ανθρωπίνων πόρων

Η Κυβέρνηση δημοσιεύει και επικαιροποιεί σε τριμηνιαία βάση τα μεσοπρόθεσμα σχέδιά της για στελέχωση ανά τμήμα για την περίοδο μέχρι το 2015, σύμφωνα με τον κανόνα "μία πρόσληψη ανά 5 αποχωρήσεις από την υπηρεσία". Ο κανόνας προσλήψεων/αποχωρήσεων από την υπηρεσία ισχύει ως προς την γενική κυβέρνηση ως σύνολο. Τα σχέδια στελέχωσης θα πρέπει να συμβαδίζουν με τον στόχο της μείωσης των θέσεων στο δημόσιο κατά 150 χιλιάδες ανάμεσα στο τέλος του 2010 και το τέλος του 2015. Εάν παραστεί ανάγκη η Κυβέρνηση θα θεσπίσει προσωρινό πάγωμα των προσλήψεων.

Το προσωπικό το οποίο μετατίθεται στην Κυβέρνηση είτε από κρατικές επιχειρήσεις είτε από άλλους φορείς υπό αναδιάρθρωση θα θεωρείται ως νέα πρόσληψη. Το ίδιο ισχύει για το προσωπικό το οποίο έχει τεθεί σε εργασιακή εφεδρεία και το οποίο μετατίθεται σε άλλους κυβερνητικούς φορείς μετά από λεπτομερή εξέταση των επαγγελματικών τους προσόντων από τον ΑΣΕΠ βάσει των δικών του τακτικών κριτηρίων αξιολόγησης. Η συνολική είσοδος στις επαγγελματικές σχολές (π.χ. στρατιωτικές και αστυνομικές ακαδημίες) ελαττώνεται σε επίπεδο που να συνάδει προς τα πλάνα προσλήψεων.

Τα προγράμματα στελέχωσης ανά Υπουργείο και ανά κάθε ομάδα δημοσίων φορέων θα περιλαμβάνουν αυστηρότερους κανόνες για το προσωρινό προσωπικό, την ακύρωση κενών θέσεων εργασίας και την ανακατανομή του προσωπικού με προσόντα σε χώρους προτεραιότητας και λαμβάνουν υπόψη τους την παράταση των ωρών εργασίας στον δημόσιο τομέα. Τα πλάνα στελέχωσης και τα μηνιαία δεδομένα περί των μετακινήσεων του προσωπικού (προσλήψεις, αποχωρήσεις, μεταθέσεις μεταξύ φορέων) των διαφόρων κυβερνητικών υπηρεσιών δημοσιοποιούνται στο διαδίκτυο [μηνιαία έναρξη τον Μάρτιο του 2012].

15.000 χιλιάδες άτομα πλεονάζοντος προσωπικού μετατίθενται σε καθεστώς εργασιακής εφεδρείας εντός του 2012 σε σχέση με τον προσδιορισμό φορέων ή μονάδων που κλείνουν ή ελαττώνονται σε μέγεθος. Στο προσωπικό που βρίσκεται σε εργασιακή εφεδρεία καταβάλλεται

ποσοστό 60% των βασικών τους αποδοχών (εξαιρουμένων των υπερωριών και άλλων επιπλέον αποδοχών) για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των 12 μηνών, μετά το οποίο απομακρύνονται. Αυτή η χρονική περίοδος των 12 μηνών μπορεί να παραταθεί μέχρι τους 24 μήνες για το προσωπικό το οποίο είναι κοντά στη συνταξιοδότηση. Οι πληρωμές στο προσωπικό καθ'όν χρόνον ευρίσκεται υπό καθεστώς εργασιακής εφεδρείας θεωρούνται τμήμα των πληρωμών της αποζημιώσεώς τους.

Η Κυβέρνηση αναθέτει μία εξειδικευμένη εκτίμηση του νέου μισθολογίου [**Πρώτο τρίμηνο του 2012**]. Αυτή η εκτίμηση επικεντρώνεται στις μισθολογικές ωριμάνσεις οι οποίες ενσωματώνονται στο νέο μηχανισμό προαγωγών. Εάν η εκτίμηση αποκαλύπτει οποιαδήποτε υπερβολική μισθολογική ωρίμανση στις αποδοχές, οι κανόνες προαγωγής αναπροσαρμόζονται προ του τέλους του 2012. Ουδεμία προαγωγή λαμβάνει χώρα προ της εκτιμήσεως και της αναπροσαρμογής των κανόνων προαγωγής.

Η Κυβέρνηση εγκαθιδρύει ηλεκτρονικό αυτοματοποιημένο σύστημα το οποίο συνδέει την βάση δεδομένων απογραφής με την Ενιαία Αρχή Πληρωμών (ΕΑΠ) η οποία θα δώσει την δυνατότητα σε μία περισσότερο αποτελεσματική κάλυψη, αξιολόγηση και πληρωμή των υπαλλήλων. Αυτό το σύστημα θα συντονίζεται με τα άλλα Υπουργεία [**Δεύτερο Τρίμηνο του 2012**].

Τομέας δημοσίων προμηθειών

Ενιαία Αρχή Δημοσίων Προμηθειών (ΕΑΔΠ)

Η Κυβέρνηση εκδίδει αποφάσεις για τα εξής:

- τον διορισμό των μελών της ΕΑΔΠ [**Φεβρουάριος του 2012**]
- την πρόβλεψη για τη δημιουργία και την καθιέρωση θέσεων για το προσωπικό της ΕΑΔΠ καθώς και για την οργάνωση του τμήματος ανθρωπίνων πόρων και υπηρεσιών της Αρχής σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου περί αυτής [**Μάρτιος του 2012**]
- τη δημιουργία εφαρμοστικού κανονισμού για την ΕΑΔΠ [**Απρίλιος του 2012**]

Η ΕΑΔΠ αρχίζει τη λειτουργία της για την εκτέλεση της εντολής της, την εκπλήρωση των αντικειμενικών σκοπών της, την άσκηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών της όπως προβλέπεται στον νόμο περί της ΕΑΔΠ και στο Σχέδιο Δράσης που συμφωνήθηκε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2010 [**Απρίλιος του 2012**]

Ηλεκτρονικές Προμήθειες

Η Κυβέρνηση παρουσιάζει λεπτομερές πρόγραμμα ανάπτυξης πλατφόρμας ηλεκτρονικών προμηθειών, συμπεριλαμβανομένου της σταδιακής εγκατάστασης, της επικοινωνίας και της επιμόρφωσης, των επιπέδων στοχευμένης χρήσης και της προγραμματισμένης αναθεώρησης της τρέχουσας νομοθεσίας (εάν παραστεί ανάγκη) [**Πρώτο Τρίμηνο του 2012**].

Η Κυβέρνηση παρουσιάζει πιλοτική έκδοση του συστήματος ηλεκτρονικών προμηθειών [**Δεύτερο Τρίμηνο του 2012**].

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικών προμηθειών είναι πλήρως λειτουργική και έτοιμη για χρήση και μία κοινή διαδικτυακή πύλη δημιουργείται για τη δημοσιοποίηση όλων των διαδικασιών και εκβάσεων που αφορούν τις προμήθειες. Το πλαίσιο ηλεκτρονικών προμηθειών τίθεται υπό την σφαίρα ευθύνης της ΕΑΔΠ η οποία εποπτεύει τις λειτουργίες της [**Πρώτο Τρίμηνο του 2013**].

Ολόκληρος ο δημόσιος τομέας χρησιμοποιεί την πλατφόρμα ηλεκτρονικών προμηθειών [**Τέταρτο Τρίμηνο του 2013**] και η Κυβέρνηση παρουσιάζει τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων παρακολούθησης που καλύπτουν το έτος 2013 έναντι των στοχευμένων επιπέδων χρήσης [**Πρώτο Τρίμηνο του 2014**].

Αποτελεσματικότητα των διαδικασιών

Η Κυβέρνηση θα κινηθεί προς την κατεύθυνση περισσότερο κεντροποιημένων προμηθειών, ιδίως στον τομέα των προμηθειών, των υπηρεσιών και των εφοδίων στον τομέα της υγείας:

Η Κυβέρνηση εντοπίζει έναν αριθμό πιθανών τομεακών Κεντρικών Αρχών Προμηθειών (ΚΑΠ), σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης. Οι πρώτες ΚΑΠ είναι πλήρως λειτουργικές και συντονίζονται από την Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΠ). [2ο τρίμηνο του 2012]

Η Κυβέρνηση υιοθετεί κεντροποιημένες συμβάσεις-πλαίσια αγορών για συχνά αγοραζόμενες προμήθειες ή υπηρεσίες, σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης, με υποχρέωση των υπουργείων και των φορέων της κεντρικής κυβέρνησης να προμηθεύονται μέσω των εν λόγω συμβάσεων και προαιρετική χρήση από τους περιφερειακούς φορείς. [3ο τρίμηνο του 2012]

Η Κυβέρνηση προτείνει ένα Σχέδιο Δράσης για τη συγκρότηση των ΚΑΠ σε περιφερειακό / τοπικό επίπεδο, τουλάχιστον μίας ανά διοικητική περιφέρεια. [3ο τρίμηνο του 2012] Οι περιφερειακές / τοπικές ΚΑΠ είναι πλήρως λειτουργικές και συντονίζονται από την ΕΑΔΠ.

Η Κυβέρνηση αναλαμβάνει τη μεταρρύθμιση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, συμπεριλαμβανόμενων και των έργων, των προμηθειών και των υπηρεσιών, με σκοπό (α) την απλούστευση, τον εξορθολογισμό και την ενοποίηση του κορμού της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, και (β) τον εξορθολογισμό των διοικητικών δομών και διαδικασιών στις δημόσιες συμβάσεις, για την επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων όσον αφορά την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα. Η αναθεώρηση θα αρχίσει από την ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης (διαγράμματα ροής, φάσεις της διαδικασίας, εμπλεκόμενοι φορείς, χρονοδιαγράμματα, στατιστικά στοιχεία). Ένα πρώτο Σχέδιο Δράσης για τη μεταρρύθμιση εκπονείται σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. [2ο τρίμηνο του 2012]

Η Κυβέρνηση παρουσιάζει προσχέδια των αναγκαίων νομοθετικών και οργανωτικών μέτρων για την εφαρμογή του ανωτέρω Σχεδίου Δράσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. [4ο τρίμηνο του 2012]

Η Κυβέρνηση αναλαμβάνει μια διεξοδική αναθεώρηση του συστήματος προσφυγών κατά των διαδικασιών ανάθεσης, με στόχο (1) τη μείωση των σημαντικών και συχνών καθυστερήσεων που προκαλούνται από την υπερβολική χρήση και τις μακροχρόνιες διαδικασίες προσφυγών στις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων και (2) την εκτίμηση του ρόλου που θα αποδοθεί στην ΕΑΔΠ, στον τομέα αυτό. Η Κυβέρνηση προτείνει ένα Σχέδιο Δράσης σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. [2ο τρίμηνο του 2012]

Ποιότητα των στατιστικών στοιχείων

Η συνεχιζόμενη ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος περιλαμβάνει την υιοθέτηση Δεσμεύσεων Εμπιστευτικότητας στα Στατιστικά Στοιχεία, οι οποίες θα υπογράφονται από όλα τα Κράτη-Μέλη. Η Κυβέρνηση θα υπογράψει μια τέτοια Δέσμευση έως τα τέλη **Μαρτίου 2012**. Η Δέσμευση αυτή περιλαμβάνει την αναθεώρηση του Νόμου περί Στατιστικών Στοιχείων, για τη μεταρρύθμιση του καθεστώτος διακυβέρνησης της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) και τη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛ.ΣΤΑΤ. ως συμβουλευτικού σώματος, καθώς και για την περαιτέρω διευκρίνιση της επαγγελματικής ευθύνης του Προέδρου της ΕΛ.ΣΤΑΤ., ως βασικού λειτουργού και συντονιστή του εθνικού στατιστικού συστήματος.

2.7 Ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος

Πριν την εκταμίευση, η Κυβέρνηση προχωρά, μέσω ενός νόμου-πλασίου, σε μια εις βάθος αναθεώρηση της λειτουργίας των δευτεροβάθμιων / επικουρικών δημόσιων συνταξιοδοτικών ταμείων.

Σκοπός της αναθεώρησης είναι η σταθεροποίηση των δαπανών για συντάξεις, η εγγύηση της προϋπολογιστικής ουδετερότητας των εν λόγω ταμείων και η διασφάλιση της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του συστήματος. Η αναθεώρηση επιτυγχάνει:

- την εξάλειψη των ανισορροπιών στα ταμεία με ελλείμματα,
- την ενοποίηση όλων των υφιστάμενων ταμείων,
- τη μείωση του συνολικού λειτουργικού και μισθολογικού κόστους, συμπεριλαμβανόμενης και της επαρκούς μείωσης των απασχολούμενων ατόμων (τουλάχιστον κατά 30 τοις εκατό) στο νέο ενιαίο ταμείο,
- τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δευτεροβάθμιων συστημάτων, μέσα από μια αυστηρή διασύνδεση εισφορών και παροχών.

Η μεταρρύθμιση των δευτεροβάθμιων / επικουρικών ταμείων έχει σχεδιαστεί μετά από διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, και οι αναμενόμενες επιπτώσεις της στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα έχουν επικυρωθεί από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι παράμετροι του νέου δευτεροβάθμιου θεωρητικού συστήματος καθορισμένων εισφορών διασφαλίζουν μακροπρόθεσμη αναλογιστική ισορροπία, όπως αυτό εκτιμήθηκε από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή. **[1ο τρίμηνο του 2012]**

Η ατομική σύνταξη θα υπολογίζεται με βάση (i) ένα θεωρητικό ποσοστό απόδοσης, το οποίο σχετίζεται με το ρυθμό αύξησης του μισθολογικού κόστους των ασφαλισμένων, (ii) ένα παράγοντα αειφορίας, ο οποίος αναπροσαρμόζει τις παροχές, ώστε να εξαλείφει αμέσως τυχόν μελλοντικές ανισορροπίες, αν αυτές προκύψουν. **[1ο τρίμηνο του 2012]**

Η Κυβέρνηση θα μειώσει τις ονομαστικές επικουρικές συντάξεις από τον Ιανουάριο του 2012, με σκοπό την εξάλειψη των ελλειμμάτων. Το νέο ενιαίο ταμείο εγκαθιστά, με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, ένα μηχανογραφικό σύστημα ατομικών λογαριασμών συνταξιοδότησης. **[1ο τρίμηνο του 2012]**

Η Κυβέρνηση εντοπίζει τα ταμεία για τα οποία τα εφάπαξ ποσά που καταβλήθηκαν κατά τη συνταξιοδότηση δεν είναι εναρμονισμένα με τις εισφορές που καταβλήθηκαν, και αναπροσαρμόζει τις πληρωμές. **[1ο τρίμηνο του 2012]**

Η επιτροπή Υγείας η οποία συστάθηκε με το νόμο 3863/2010 θα εκπονήσει μια πρώτη τριμηνιαία έκθεση των δραστηριοτήτων της, με στόχο την αναθεώρηση των καθεστώτων αναπηρίας και τη μείωση των συντάξεων αναπηρίας σε όχι περισσότερο από το 10 τοις εκατό του συνολικού αριθμού των συντάξεων. **[1ο τρίμηνο του 2012]**

Η Τράπεζα της Ελλάδος δεσμεύεται να μην χορηγήσει συνταξιοδοτικά προνόμια στο προσωπικό της και να αναθεωρήσει τις βασικές παραμέτρους του συνταξιοδοτικού ταμείου της, έτσι ώστε αυτές να παραμείνουν εναρμονισμένες με αυτές του ΙΚΑ.

Η Κυβέρνηση θα διασφαλίσει ότι τα περιουσιακά στοιχεία της κοινωνικής ασφάλισης,

συμπεριλαμβανόμενης και της ρευστότητας που προκύπτει από τη συνεχιζόμενη ανταλλαγή χρέους, θα επενδύονται σε έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου, καταθέσεις στο Υπουργείο Οικονομικών, ή οποιοδήποτε άλλο μέσο περιορίζει το δημόσιο χρέος.

2.8 Εκσυγχρονισμός του συστήματος υγείας

Η Κυβέρνηση εξακολουθεί να εφαρμόζει τη συνολική μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας την οποία άρχισε το 2010, με στόχο να διατηρήσει τις δημόσιες δαπάνες για την υγεία στο ή κάτω του 6 τοις εκατό του ΑΕΠ, ενώ παράλληλα θα διατηρεί την καθολική πρόσβαση και θα βελτιώνει την ποιότητα της παρεχόμενης περίθαλψης. Τα μέτρα πολιτικής περιλαμβάνουν τη μείωση της κατακερματισμένης δομής διακυβέρνησης, την ενίσχυση και την ενοποίηση του δικτύου πρωτοβάθμιας περίθαλψης, τον εξορθολογισμό του νοσοκομειακού δικτύου, την ενίσχυση των κεντρικών προμηθειών και την ανάπτυξη μιας ισχυρής ικανότητας παρακολούθησης και αξιολόγησης και μιας ικανότητας ηλεκτρονικής υγείας (e-health).

Η Κυβέρνηση συνεχίζει τις προσπάθειες που ανέλαβε την περίοδο 2010-11 και εντείνει τα μέτρα για την επίτευξη οικονομικών κατά την αγορά (σε δεδουλευμένη βάση) εξωνοσοκομειακών φαρμάκων, περίπου 1 δισεκατομμυρίου ευρώ κατά το 2012, σε σύγκριση με το 2011. Αυτό θα συμβάλει στο στόχο η μέση δημοσία δαπάνη για εξωνοσοκομειακά φάρμακα να φθάσει το περίπου 1 τοις εκατό του ΑΕΠ (σύμφωνα με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης) μέχρι το τέλος του 2014.

Ειδικότερα, εφαρμόζονται τα ακόλουθα μέτρα:

Διακυβέρνηση

Για την ενίσχυση της διακυβέρνησης του συστήματος υγείας, τη βελτίωση της συνοχής της πολιτικής της υγείας, τη μείωση του κατακερματισμού της αγοράς των υπηρεσιών υγείας και τη μείωση των διοικητικών δαπανών, η Κυβέρνηση συγκεντρώνει, επίσης, όλες τις σχετικές με την υγεία διαδικασίες και ευθύνες λήψης αποφάσεων (συμπεριλαμβανόμενων και των δαπανών μισθοδοσίας), υπό το Υπουργείο Υγείας, το αργότερο έως τον Ιούνιο του 2012. Προκειμένου να το πράξει, η Κυβέρνηση προετοιμάζει ένα σχέδιο και τις αναγκαίες νομοθετικές αλλαγές, μέχρι τα τέλη Φεβρουαρίου 2012. Ως μέρος αυτής της διαδικασίας συγκέντρωσης, όλα τα ασφαλιστικά ταμεία υγείας συγχωνεύονται στον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) και εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας. Ο ΕΟΠΥΥ αγοράζει υπηρεσίες, με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, από τις μονάδες του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ) και ιδιωτικούς παρόχους, μέσω συμβάσεων. Όλοι οι άλλοι φορείς πρόνοιας / κοινωνικής αρωγής του Υπουργείου Υγείας μετακινούνται στο Υπουργείο Εργασίας, το αργότερο έως τον Ιούνιο του 2012.

Από τον Ιανουάριο του 2013, ο ΕΟΠΥΥ θα αγοράζει νοσοκομειακές υπηρεσίες με βάση προοπτικούς προϋπολογισμούς, μετά την εκπόνηση διαδικασιών κοστολόγησης ανά κατηγορία θεραπείας / παθολογίας (Κλειστά ενοποιημένα νοσήλια που περιλαμβάνουν πλήρη απορρόφηση κόστους).

Ως αποτέλεσμα της διαδικασίας συγκέντρωσης, ο ΕΟΠΥΥ εξορθολογίζει τον αριθμό των συμβάσεων με ιδιώτες ιατρούς, έτσι ώστε να μειωθεί η αναλογία ιατρών-ασθενών κοντά στον, πολύ χαμηλότερο, μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. [2ο τρίμηνο του 2012]

Οι εισφορές που καταβάλλονται από τα μέλη του ΟΓΑ εξισώνονται, σταδιακά, με εκείνες των υπόλοιπων μελών του ΕΟΠΥΥ, όπως προβλέπεται στη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική. Η διαδικασία της εξίσωσης των εισφορών θα ολοκληρωθεί το 2013.

Έλεγχος των φαρμακευτικών δαπανών

Για την επίτευξη μείωσης 1 δισεκατομμυρίου ευρώ στις εξωνοσοκομειακές φαρμακευτικές δαπάνες το 2012, η Κυβέρνηση θα εφαρμόσει, ταυτόχρονα, ένα σύνολο συνεκτικών πολιτικών οι οποίες θα περιλαμβάνουν αλλαγές στην τιμολόγηση, τη συνταγογράφηση και την αποζημίωση των φαρμάκων που θα ενισχύουν τη χρήση λιγότερο ακριβών φαρμάκων, θα ελέγχουν τη συνταγογράφηση και την κατανάλωση και θα διώκουν την ανάρμοστη συμπεριφορά και την

απάτη. Η Κυβέρνηση καθορίζει ένα συνεπές σύνολο κινήτρων και υποχρεώσεων για όλους τους συμμετέχοντες στην αλυσίδα εφοδιασμού φαρμάκων (συμπεριλαμβανομένων και των παραγωγών, των χονδρεμπόρων, των φαρμακείων, των γιατρών και των ασθενών) με σκοπό την προώθηση της χρήσης γενόσημων φαρμάκων.

Η Κυβέρνηση θα αναθεωρήσει το σύστημα των συμμετοχών, με σκοπό να απαλλάξει από τη συμμετοχή ένα περιορισμένο, μόνο, αριθμό φαρμάκων, τα οποία σχετίζονται με συγκεκριμένες θεραπευτικές αγωγές. [1ο τρίμηνο του 2012]

Οι τιμές των φαρμάκων

Η Κυβέρνηση συνεχίζει να επικαιροποιεί, σε τριμηνιαία βάση, ολόκληρη τη λίστα τιμών των φαρμάκων που κυκλοφορούν στην αγορά, κάνοντας χρήση του νέου μηχανισμού τιμολόγησης που βασίζεται στις τρεις χώρες της ΕΕ με τις χαμηλότερες τιμές. [ΤΡΙΜ. 1 – 2012].

Η Κυβέρνηση εισάγει έναν αυτόματο μηχανισμό έμμεσης επανείσπραξης (τριμηνιαίο rebate) επί του κύκλου εργασιών των φαρμακευτικών παραγωγών, ο οποίος εγγυάται ότι η εξωνοσοκομειακή φαρμακευτική δαπάνη δεν υπερβαίνει τα όρια του προϋπολογισμού. [ΤΡΙΜ. 1 – 2012].

Ξεκινώντας από το ΤΡΙΜ. 1 – 2012, τα περιθώρια κέρδους των φαρμακείων αναπροσαρμόζονται και εισάγεται το φθινόβιο περιθώριο κέρδους – δηλ. ένα μειούμενο ποσοστό σε συνδυασμό με ένα εφάπαξ ποσό ύψους 30 ευρώ για τα πιο ακριβά φάρμακα (άνω των 200 ευρώ) – με στόχο τη μείωση του συνολικού περιθωρίου κέρδους σε κάτω από 15 τοις εκατό.

Η Κυβέρνηση συντάσσει μία έκθεση υλοποίησης σχετικά με την επίπτωση των νέων περιθωρίων κέρδους έως το ΤΡΙΜ. 1 – 2013. Εάν φανεί ότι το νέο αυτό μοντέλο για τον υπολογισμό των περιθωρίων κέρδους δεν επιτυγχάνει το αναμενόμενο αποτέλεσμα, τότε το φθινόβιο περιθώριο κέρδους θα αναθεωρηθεί εκ νέου.

Ξεκινώντας από το ΤΡΙΜ. 1 – 2012, τα περιθώρια κέρδους των χονδρεμπόρων μειώνονται προκειμένου να συγκλίνουν στο ανώτερο όριο του 5 τοις εκατό.

Συνταγογράφηση και παρακολούθηση

Η Κυβέρνηση

- λαμβάνει περαιτέρω μέτρα για την επέκταση, με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, της τρέχουσας ηλεκτρονικής συνταγογράφησης σε όλους τους ιατρούς, κέντρα υγείας και νοσοκομεία. Η ηλεκτρονική συνταγογράφηση γίνεται υποχρεωτική και πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον το 90 τοις εκατό όλων των ιατρικών πράξεων που καλύπτονται από τα δημόσια ταμεία (φάρμακα, παραπομπές, διαγνωστικές εξετάσεις, χειρουργικές επεμβάσεις), τόσο στα νοσοκομεία του ΕΣΥ όσο και στους παρόχους που είναι συμβεβλημένοι με τον ΕΟΠΥΥ και τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης [ΤΡΙΜ. 1 – 2012]
- εισάγει ένα προσωρινό και οικονομικά αποδοτικό μηχανισμό (έως ότου όλοι οι ιατροί να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν το σύστημα της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης) ο οποίος επιτρέπει την άμεση και συνεχή παρακολούθηση και εντοπισμό όλων των συνταγών που δεν καλύπτονται από το σύστημα της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης. Ο μηχανισμός αυτός θα κάνει χρήση της διαδικτυακής εφαρμογής ηλεκτρονικής συνταγογράφησης που έχει δημιουργηθεί από την ΗΔΙΚΑ, η οποία επιτρέπει στα φαρμακεία να καταχωρούν ηλεκτρονικά τις χειρόγραφες συνταγές από συγκεκριμένο ιατρό προς συγκεκριμένο ασθενή. Για τα φάρμακα που πρόκειται να αποζημιωθούν από τον ΕΟΠΥΥ (και άλλα ταμεία), τα φαρμακεία πρέπει να καταχωρούν στη διαδικτυακή εφαρμογή όλες τις χειρόγραφες συνταγές. Για την υπηρεσία αυτή, οι ιατροί που
- συνταγογραφούν χειρόγραφα θα χρεώνονται με μία μηνιαία διαχειριστική αμοιβή από τον ΕΟΠΥΥ, προς αποζημίωση των φαρμακείων. Η εισαγωγή του προσωρινού αυτού μηχανισμού θα διασφαλίσει την ηλεκτρονική καταχώρηση όλων των συνταγών, κάτι που θα επιτρέψει την πλήρη και συνεχή παρακολούθηση της συνταγογραφικής δραστηριότητας των ιατρών αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη συνταγογράφηση. [Φεβρουάριος 2012]
- συνεχίζει να δημοσιεύει κατευθυντήριες οδηγίες / πρωτόκολλα συνταγογράφησης για τους ιατρούς. Ξεκινώντας με τις κατευθυντήριες οδηγίες για τα πιο ακριβά και/ή

περισσότερο χρησιμοποιούμενα φάρμακα, η κυβέρνηση καθιστά υποχρεωτικό για τους ιατρούς να ακολουθούν συγκεκριμένες κατευθυντήριες οδηγίες για τη συνταγογράφηση. Οι κατευθυντήριες οδηγίες / πρωτόκολλα συνταγογράφησης ορίζονται από τον ΕΟΦ με βάση τις διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες για τη συνταγογράφηση, προκειμένου να διασφαλιστεί η οικονομικά αποδοτική χρήση των φαρμάκων, και καθίστανται επί της ουσίας δεσμευτικές. [ΤΡΙΜ. 1 – 2012]

- υλοποιεί την εφαρμογή των κατευθυντηρίων οδηγιών για τη συνταγογράφηση και μέσω του συστήματος ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, αποθαρρύνοντας έτσι τις αδικαιολόγητες συνταγογραφήσεις των πλέον ακριβών φαρμάκων και διαγνωστικών διαδικασιών. [ΤΡΙΜ. 1 – 2012]
- καταρτίζει (Υπουργείο Υγείας και ΕΟΠΥΥ μαζί με τα υπόλοιπα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, έως ότου ενοποιηθούν) αναλυτικές μηνιαίες ελεγκτικές αναφορές για τη χρήση της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης από τα νοσοκομεία του ΕΣΥ και τους παρόχους που είναι συμβεβλημένοι με τον ΕΟΠΥΥ και τα υπόλοιπα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης (έως ότου ενοποιηθούν). Οι αναφορές αυτές κοινοποιούνται στους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ. [ΤΡΙΜ. 1 – 2012]
- υλοποιεί (Υπουργείο Υγείας και ΕΟΠΥΥ μαζί με τα υπόλοιπα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, έως ότου ενοποιηθούν) ένα αποτελεσματικό σύστημα παρακολούθησης της συνταγογραφικής δραστηριότητας. Καθιερώνεται μία διαδικασία για την τακτική αξιολόγηση των στοιχείων που λαμβάνονται από το σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης. [ΤΡΙΜ. 2 – 2012]
- καταρτίζει τακτικές εκθέσεις, τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση, για τη φαρμακευτική συνταγογράφηση και δαπάνη, στις οποίες περιλαμβάνονται στοιχεία σχετικά με τις ποσότητες και την αξία των φαρμάκων, τη χρήση των γενόσημων και εκτός πατέντας (off-patent) φαρμάκων, καθώς και με το ποσό επανείσπραξης (rebate) που εισπράττεται από τα φαρμακεία και τις φαρμακευτικές εταιρείες. Οι εκθέσεις αυτές κοινοποιούνται στους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ. [ΤΡΙΜ. 1 – 2012]
- παρέχει ενημέρωση και προειδοποιήσεις σε κάθε ιατρό σχετικά με τη συνταγογραφική του δραστηριότητα, όταν παρατηρείται συνταγογράφηση άνω του μέσου όρου των συγκρίσιμων ιατρών (τόσο στα νοσοκομεία του ΕΣΥ όσο και τους αυτούς που είναι συμβεβλημένοι με τον ΕΟΠΥΥ και τα υπόλοιπα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, έως ότου ενοποιηθούν), καθώς και όταν παραβαίνει τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη συνταγογράφηση. Τα εν λόγω ενημερωτικά στοιχεία παρέχονται τουλάχιστον κάθε μήνα, ενώ δημοσιεύεται και μία ετήσια έκθεση που καλύπτει: 1) τις ποσότητες και αξίες των συνταγών του κάθε ιατρού, τόσο σε σύγκριση με τους ομοταγείς του, όσο και με τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη συνταγογράφηση, 2) τη συνταγογράφηση του κάθε ιατρού για γενόσημα φάρμακα, έναντι των πρωτοτύπων και εντός πατέντας φαρμάκων, και 3) τη συνταγογράφηση των αντιβιοτικών. [ΤΡΙΜ. 2 – 2012]
- επιβάλλει κυρώσεις και πρόστιμα μετά την αξιολόγηση και αναφορά αντιδεοντολογικών συμπεριφορών και σύγκρουσης συμφερόντων κατά τη συνταγογράφηση, καθώς και μη συμμόρφωσης με τις κατευθυντήριες οδηγίες του ΕΟΦ για τη συνταγογράφηση. Συνεχής ή επαναλαμβανόμενη μη συμμόρφωση με τους κανόνες για τη συνταγογράφηση, οδηγεί στην καταγγελία της σύμβασης μεταξύ ιατρού και ΕΟΠΥΥ καθώς και στην οριστική απώλεια του δικαιώματος του ιατρού να συνταγογραφήει στο μέλλον φάρμακα που αποζημιώνονται από το κράτος / τον ΕΟΠΥΥ. [ΤΡΙΜ. 1-2012]
- επικαιροποιεί συνεχώς τη θετική λίστα των αποζημιούμενων φαρμάκων, κάνοντας χρήση του συστήματος αναφοράς τιμών που έχει αναπτυχθεί από τον ΕΟΦ. [ΤΡΙΜ. 1-2012]
- επιλέγει έναν αριθμό από τα πλέον ακριβά φάρμακα που πωλούνται σήμερα στα φαρμακεία, τα οποία θα πωλούνται πλέον στα νοσοκομεία ή τα φαρμακεία του ΕΟΠΥΥ, ώστε να μειωθεί η δαπάνη μέσω της εξάλειψης του κόστους που προέρχεται από τα περιθώρια εξωνοσοκομειακής διανομής και να επιτραπεί ο αυστηρός έλεγχος των ασθενών στους οποίους χορηγούνται τα φάρμακα. [ΤΡΙΜ. 1 – 2012].

Εάν η μηνιαία παρακολούθηση της δαπάνης δείξει ότι η μείωση των φαρμακευτικών δαπανών δεν παράγει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, θα πρέπει άμεσα να ληφθούν πρόσθετα μέτρα ώστε η φαρμακευτική κατανάλωση να διατηρηθεί υπό έλεγχο. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τον προϋπολογισμό συνταγογράφησης για κάθε ιατρό, το στόχο του μέσου κόστους συνταγογράφησης ανά ασθενή και, εάν χρειαστεί, οριζόντιες περαιτέρω περικοπές τιμών και περιθωρίων κέρδους και αυξήσεις των συμμετοχών. [ΤΡΙΜ. 2-2012].

Σε συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ περί προμηθειών, η Κυβέρνηση διεξάγει τις απαραίτητες διαγωνιστικές διαδικασίες για την υλοποίηση ενός σφαιρικού και ενιαίου πληροφοριακού συστήματος υγειονομικής περίθαλψης (ηλεκτρονικό σύστημα υγείας). [ΤΡΙΜ. 1 – 2012]

Αυξανόμενη χρήση των γενόσημων φαρμάκων

Ταυτόχρονα, υιοθετείται μία συνολική σειρά μέτρων για την προώθηση της χρήσης των γενόσημων και φθηνότερων φαρμάκων. Ο στόχος των μέτρων αυτών είναι να αυξηθεί βαθμιαία και ουσιαστικά το μερίδιο των γενόσημων φαρμάκων έως 35% του συνολικού όγκου των φαρμάκων που πωλούνται από τα φαρμακεία έως το τέλος του 2012, και έως 60% έως το τέλος του 2013. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω:

- της μείωσης της μέγιστης τιμής του γενόσημου στο 40% της τιμής του πρωτότυπου εντός πατέντας φαρμάκου με την ίδια δραστική ουσία, τη στιγμή λήξης της πατέντας του. Η τιμή αυτή ορίζεται ως μέγιστη. Οι παρασκευαστές μπορούν να προσφέρουν χαμηλότερες τιμές, επιτρέποντας έτσι αυξημένο ανταγωνισμό στην αγορά. [ΤΡΙΜ. 1-2012]
- της αυτόματης μείωσης των τιμών των πρωτότυπων φαρμάκων, μόλις λήξει η πατέντα τους (επώνυμα φάρμακα εκτός πατέντας) στο μέγιστο του 50% της τιμής που έχουν τη στιγμή που λήγει η πατέντα τους. Οι παρασκευαστές μπορούν να προσφέρουν χαμηλότερες τιμές, επιτρέποντας έτσι αυξημένο ανταγωνισμό στην αγορά. [ΤΡΙΜ. 1-2012]
- της δημιουργίας δυναμικού ανταγωνισμού στην αγορά για τα γενόσημα φάρμακα, μέσω της μείωσης της τιμής κάθε γενόσημου που ακολουθεί, τουλάχιστον κατά 10% επί της μέγιστης τιμής. [ΤΡΙΜ. 4 – 2012]
- της σύνδεσης χαμηλότερου ποσοστού συμμετοχής με τα γενόσημα φάρμακα που έχουν σημαντικά χαμηλότερη τιμή από την τιμή αναφοράς για αποζημίωση (χαμηλότερη του 40% της τιμής αναφοράς), με βάση την εμπειρία άλλων χωρών της ΕΕ, καθώς και της ουσιαστικής αύξησης της συμμετοχής στα ακριβότερα φάρμακα της κατηγορίας αναφοράς και στα νέα μόρια. [ΤΡΙΜ. 1-2012]
- της δυνατότητας αποζημίωσης των πρόσφατα πατενταρισμένων φαρμάκων (δηλ. των νέων μορίων) μόνο εφόσον τουλάχιστον τα 2/3 των χωρών της ΕΕ ήδη τα αποζημιώνουν και στη βάση της κατάλληλης αξιολόγησης της αποδοτικότητάς τους από πλευράς κόστους, που έχει γίνει σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. [ΤΡΙΜ. 1-2012]
- της εξαιρέσης από τη λίστα των αποζημιούμενων φαρμάκων, εκείνων που δεν είναι αποτελεσματικά ή αποδοτικά από πλευράς κόστους, με βάση την εμπειρία άλλων χωρών. [ΤΡΙΜ. 1-2012]
- της επιβολής της υποχρέωσης στους ιατρούς να συνταγογραφούν με τη διεθνή επιστημονική ονομασία της δραστικής ουσίας και όχι με την εμπορική ονομασία. [ΤΡΙΜ.1-2012]
- της επιβολής της υποκατάστασης των συνταγογραφούμενων φαρμάκων με το χαμηλότερης τιμής προϊόν της ίδιας δραστικής ουσίας στην κατηγορία αναφοράς από τα φαρμακεία (υποχρεωτική «υποκατάσταση με γενόσημα»). [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Η Κυβέρνηση λαμβάνει περαιτέρω μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τουλάχιστον το 40% της ποσότητας των φαρμάκων που χρησιμοποιούνται από τα δημόσια νοσοκομεία αποτελείται από γενόσημα με τιμή χαμηλότερη από αυτή των παρόμοιων πρωτότυπων προϊόντων και εκτός πατέντας φαρμάκων. Αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί πιο συγκεκριμένα, καθιστώντας υποχρεωτικό για όλα τα δημόσια νοσοκομεία να προμηθεύονται τα φαρμακευτικά προϊόντα ανά δραστική ουσία, κάνοντας χρήση των κεντρικών διαγωνιστικών διαδικασιών που αναπτύσσονται από την ΕΠΥ και υπαγορεύοντας τη συμμόρφωση με τα θεραπευτικά πρωτόκολλα και τις κατευθυντήριες οδηγίες για τη συνταγογράφηση. [ΤΡΙΜ. 2-2012]

Η Κυβέρνηση, οι φαρμακευτικές εταιρείες και οι ιατροί υιοθετούν ένα κώδικα δεοντολογίας (κανόνες και πρότυπα ηθικής) που διέπει τις σχέσεις μεταξύ φαρμακοβιομηχανίας, ιατρών, ασθενών, φαρμακείων και λοιπών ενδιαφερόμενων μερών. Ο κώδικας αυτός θα επιβάλλει κατευθυντήριες οδηγίες και περιορισμούς στις προωθητικές δραστηριότητες των εκπροσώπων της φαρμακοβιομηχανίας και θα απαγορεύει κάθε άμεση (χρηματική και μη χρηματική) χορηγία συγκεκριμένων ιατρών (η χορηγία θα πρέπει να παρέχεται μέσω ενιαίας και διαφανούς μεθόδου), βάσει της διεθνούς ορθής πρακτικής. [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Η Κυβέρνηση απλοποιεί τις διοικητικές και νομικές διαδικασίες, ευθυγραμμισμένες με τα νομικά πλαίσια της ΕΕ, για την επιτάχυνση της εισαγωγής στην αγορά φθηνότερων γενόσημων φαρμάκων. [ΤΡΙΜ. 2-2012]

Τιμολόγηση και χρήση διαγνωστικών υπηρεσιών

Οι τιμές για τις διαγνωστικές υπηρεσίες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους αναθεωρούνται με στόχο τη μείωση των σχετικών δαπανών κατά 45 εκ. ευρώ εντός του 2012. [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Η κυβέρνηση ξεκινά να δημοσιεύει τριμηνιαίες εκθέσεις για τη συνταγογράφηση και δαπάνη των διαγνωστικών εξετάσεων. [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Παροχή υπηρεσιών ΕΣΥ

Το σχέδιο για την αναδιοργάνωση και αναδιάρθρωση υλοποιείται βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα με στόχο να μειωθούν οι υφιστάμενες ανεπάρκειες, να αξιοποιηθούν οι οικονομίες κλίμακας και έκτασης και να βελτιωθεί η ποιότητα φροντίδας προς τους ασθενείς. Ο στόχος είναι να μειωθούν περαιτέρω τα λειτουργικά έξοδα των νοσοκομείων κατά 8% εντός του 2012. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω:

- της αύξησης της κινητικότητας του προσωπικού υγείας (περιλαμβανομένων των ιατρών) εντός και μεταξύ ιδρυμάτων και υγειονομικών περιφερειών,
- της προσαρμογής της παροχής υπηρεσιών από τα δημόσια νοσοκομεία εντός και μεταξύ νοσοκομείων που βρίσκονται στην ίδια περιοχή και υγειονομική περιφέρεια,
- της αναθεώρησης των δραστηριοτήτων των μικρών νοσοκομείων προς την κατεύθυνση της εξειδίκευσης σε τομείς όπως η αποκατάσταση, η αντιμετώπιση καρκινοπαθών ή ασθενών τελικού σταδίου, όπου χρειάζεται,
- της αναθεώρησης των δομών επειγόντων περιστατικών και εφημεριών,
- της βελτιστοποίησης και εξισορρόπησης της κατανομής των πόρων βαρέως ιατρικού εξοπλισμού (π.χ. τομογράφων, εγκαταστάσεων ακτινοθεραπείας κλπ) ανάλογα με τις ανάγκες.

Η πρώτη ετήσια έκθεση για τη σύγκριση της απόδοσης των νοσοκομείων βάσει της καθορισμένης σειράς των δεικτών συγκριτικής προτυποποίησης (benchmarking indicators) θα δημοσιευθεί έως το τέλος Μαρτίου 2012.

Αμοιβές και διαχείριση ανθρώπινων πόρων στον τομέα της υγείας

Η Κυβέρνηση επικαιροποιεί την υφιστάμενη έκθεση για τους ανθρώπινους πόρους που εκπονήθηκε από το Υπουργείο Υγείας για την παρουσίαση της διάρθρωσης του προσωπικού ανά ειδικότητα. Η εν λόγω έκθεση θα επικαιροποιείται ετησίως και θα χρησιμοποιείται ως εργαλείο για το σχεδιασμό των ανθρώπινων πόρων. Η έκθεση του 2012 θα παρουσιάζει επίσης σχέδια για την κατανομή και επιμόρφωση των ανθρώπινων πόρων για το διάστημα έως το 2013. Θα δίνει ακόμη οδηγίες για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενώ θα ορίσει ένα σχέδιο για την ανακατανομή του εξειδικευμένου και υποστηρικτικού προσωπικού εντός του ΕΣΥ με ιδιαίτερη έμφαση στην κατάρτιση και διατήρηση των επαγγελματιών πρωτοβάθμιας φροντίδας και των νοσηλευτών. [ΤΡΙΜ. 3-2012]

Το αναθεωρημένο σύστημα πληρωμών που χρησιμοποιείται από τον ΕΟΠΥΥ για τη σύναψη συμβάσεων με ιατρούς, και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας από την αξιοποίηση του προσωπικού (περιλαμβανομένης της μείωσης του κόστους των υπερωριών) θα οδηγήσουν σε εξοικονόμηση τουλάχιστον 100 εκ. ευρώ στο συνολικό κόστος κοινωνικής ασφάλισης που συνδέεται με τους μισθούς και τις αμοιβές των ιατρών το 2012. [ΤΡΙΜ. 4 – 2012]

Λογιστική και έλεγχος

Τοποθετούνται εσωτερικοί ελεγκτές σε όλα τα νοσοκομεία και όλα τα νοσοκομεία καθιερώνουν τα μητρώα ανάληψης δεσμεύσεων. [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Έως το τέλος Μαρτίου 2012, η Κυβέρνηση δημοσιεύει τη μηνιαία έκθεση με ανάλυση και περιγραφή λεπτομερών στοιχείων για τη δαπάνη στον τομέα της υγείας από όλα τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, με χρονικό περιθώριο τριών εβδομάδων μετά το τέλος του αντίστοιχου

μήνα. Η εν λόγω έκθεση θα καθιστά δυνατή τη λεπτομερή παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, περιλαμβάνοντας τόσο τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί για τις δαπάνες / αγορές (σε δεδουλευμένη βάση) όσο και τις πραγματικές πληρωμές (σε ταμειακή βάση). Η έκθεση επίσης (1) θα περιγράφει την απόδοση των οργανισμών ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τη συσσώρευση καθυστερούμενων καταβολών, (2) θα επισημαίνει όσους αθετούν τις υποχρεώσεις τους, και (3) θα συστήνει επανορθωτικές ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν. [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Ο ΕΟΠΥΥ και τα υπόλοιπα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης (έως ότου ενοποιηθούν) ξεκινούν να δημοσιεύουν μία ετήσια έκθεση για τη συνταγογράφηση των φαρμάκων. Η ετήσια έκθεση και οι επί μέρους εκθέσεις συνταγογράφησης αναλύουν τη συνταγογραφική δραστηριότητα με ιδιαίτερη αναφορά στα πλέον ακριβά και πλέον χρησιμοποιούμενα φάρμακα. [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Μηχανογράφηση νοσοκομείων και σύστημα παρακολούθησης

Οι απαραίτητες διαγωνιστικές διαδικασίες διεξάγονται από την ΗΔΙΚΑ για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου και ενοποιημένου συστήματος των πληροφοριακών συστημάτων των νοσοκομείων. [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Κατά τη διάρκεια του 2012, λαμβάνονται περαιτέρω μέτρα για τη βελτίωση της λογιστικής παρακολούθησης και τήρησης των λογαριασμών για τα ιατρικά υλικά και τα συστήματα τιμολόγησης, μέσω:

- της εισαγωγής συστημάτων αναλυτικής λογιστικής κόστους και της τακτικής ετήσιας δημοσίευσης ισολογισμού από όλα τα νοσοκομεία. [ΤΡΙΜ. 2-2012]
- του υπολογισμού των αποθεμάτων και ροών των ιατρικών υλικών σε όλα τα νοσοκομεία, με τη χρήση του ενιαίου συστήματος κωδικοποίησης για τα ιατρικά υλικά που έχει αναπτυχθεί από την Επιτροπή Προμηθειών Υγείας (ΕΠΥ) και το Ερευνητικό Κέντρο Βιολογικών Υλικών (ΕΚΕΒΥΛ) με σκοπό την προμήθεια των ιατρικών υλικών. [ΤΡΙΜ. 1-2012]
- της άμεσης τιμολόγησης των συνολικών εξόδων θεραπείας (περιλαμβανομένων των δαπανών μισθοδοσίας προσωπικού) – δηλ. το αργότερο εντός 2 μηνών, προς άλλες χώρες της ΕΕ και ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, για τη θεραπεία αλλοδαπών / κατοίκων εξωτερικού. [ΤΡΙΜ. 2-2012]
- της υλοποίησης της είσπραξης των συμμετοχών και της εφαρμογής μηχανισμών που καταπολεμούν τη διαφθορά και εξαλείφουν το φαινόμενο των «ανεπίσημων» πληρωμών στα νοσοκομεία. [ΤΡΙΜ. 2-2012]

Η ΕΛΣΤΑΤ ξεκινά να δίνει στοιχεία για τις δαπάνες, σε ευθυγράμμιση με τις βάσεις δεδομένων της Eurostat, του ΟΟΣΑ και του Π.Ο.Υ., δηλ. με το Σύστημα Λογαριασμών Υγείας (από κοινού άσκηση συλλογής ερωτηματολογίων). [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Το πρόγραμμα της μηχανογράφησης των νοσοκομείων δίνει τη δυνατότητα μέτρησης των οικονομικών δεδομένων και των στοιχείων ιατρικών πράξεων σε νοσοκομεία και κέντρα υγείας. Επίσης, ο Υπουργός Υγείας ορίζει μία σειρά δεδομένων που δεν σχετίζονται με τις δαπάνες (π.χ. δείκτες ιατρικών πράξεων) σε ευθυγράμμιση με τις βάσεις δεδομένων υγείας της Eurostat, του ΟΟΣΑ και του Π.Ο.Υ., τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη μελλοντική εξάπλωση των ΚΕΝ - DRG (ομοιογενών διαγνωστικών κατηγοριών) στα νοσοκομεία. [ΤΡΙΜ. 1-2012] Το πρόγραμμα της μηχανογράφησης των νοσοκομείων θα συνεχίσει την ανάπτυξη ενός συστήματος ηλεκτρονικών ιατρικών αρχείων για τους ασθενείς. [ΤΡΙΜ. 3-2012]

Σε όλα τα νοσοκομεία του ΕΣΥ, η Κυβέρνηση εφαρμόζει πιλοτικά ένα πρόγραμμα Κλειστών Ενοποιημένων Νοσηλείων ΚΕΝ - DRG (ομοιογενών διαγνωστικών ομάδων), με στόχο την ανάπτυξη ενός σύγχρονου συστήματος κοστολόγησης στα νοσοκομεία για τη σύνταξη συμβάσεων (με βάση μελλοντικές συμβάσεις-πακέτα μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και του ΕΣΥ): Προς υποστήριξη της ανάπτυξης των ΚΕΝ - DRG, η κυβέρνηση αναπτύσσει κλινικές κατευθυντήριες οδηγίες και αξιολογεί υφιστάμενα διεθνή παραδείγματα προγραμμάτων ΚΕΝ - DRG, εξετάζοντας ιδιαίτερα τις παρατηρήσεις για την κοστολόγηση των ΚΕΝ - DRG και την αναλογικότητα των τιμολογίων που βασίζονται σε αυτά. Τα συστήματα ΚΕΝ - DRG περιλαμβάνουν την αναλυτική καταχώρηση για τα έξοδα του προσωπικού. [ΤΡΙΜ. 3-2012]

Θα γίνει μία ανάλυση για τον τρόπο με τον οποίο τα λογιστικά προγράμματα των νοσοκομείων ενσωματώνουν τα DRG σε επίπεδο νοσοκομείου εν όψει της μελλοντικής αναφοράς κόστους με βάση τις ιατρικές πράξεις και του προϋπολογισμού πληρωμών βάσει προοπτικής δαπάνης για τα νοσοκομεία. [ΤΡΙΜ. 3-2012]

Κεντρική διαχείριση προμηθειών

Η κυβέρνηση συνεχίζει την κεντρική διαχείριση των προμηθειών μέσω της ΕΠΥ και την περιφερειακή διαχείρισή τους μέσω των Περιφερειακών Αρχών Υγείας, με στόχο την ουσιαστική αύξηση του αριθμού των δαπανών, και συνεπώς του μεριδίου των δαπανών, που καλύπτονται από τις κεντρικές διαγωνιστικές διαδικασίες. [ΤΡΙΜ. 4-2012]

Η ΕΠΥ θα αναλάβει μία σημαντική προσπάθεια για να αξιοποιήσει τις διαγωνιστικές διαδικασίες για τις συμβάσεις-πλαίσιο που αφορούν στα πλέον ακριβά φάρμακα που χρησιμοποιούνται εξωνοσοκομειακά, ώστε να μειωθεί σημαντικά η τιμή που πληρώνεται από τον ΕΟΠΥΥ. [ΤΡΙΜ. 4-2012]

Η Κυβέρνηση καθιερώνει μηχανισμό παρακολούθησης των προμηθειών. [ΤΡΙΜ. 1-2012]

Ανεξάρτητη ομάδα κρούσης από εμπειρογνώμονες πολιτικής υγείας

Η Ανεξάρτητη Ομάδα Εμπειρογνώμωνων Πολιτικής Υγείας, πλέον συσταθείσα ως συμβουλευτική ομάδα, καταρτίζει μία ετήσια έκθεση για την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων. [ΤΡΙΜ. 4-2012]

3. ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Αξιολόγηση κεφαλαιακών αναγκών

Όλες οι τράπεζες θα πρέπει να επιτύχουν ένα δείκτη βασικών πρωτοβάθμιων κεφαλαίων (core tier 1 capital ratio) στο 9% έως το **ΤΡΙΜ. 3-2012**, φθάνοντας το 10% εντός του **ΤΡΙΜ. 2-2013**. Η Τράπεζα της Ελλάδας, με την υποστήριξη εξωτερικών συμβούλων, θα αναλάβει τη συνολική αξιολόγηση των κεφαλαιακών αναγκών των **τραπεζών πριν την εκταμίευση**. Η αξιολόγηση αυτή θα βασιστεί σε άσκηση προσομοίωσης κατάστασης κρίσης (stress-test) η οποία θα δομηθεί, μεταξύ άλλων, βάσει των αποτελεσμάτων από τη διαγνωστική άσκηση της BlackRock για τα δάνεια, της επίπτωσης του PSI, και των επιχειρηματικών σχεδίων που έχουν υποβάλει οι τράπεζες. Επίσης, οι κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών θα προσδιοριστούν με βάση την απαίτηση να διατηρηθεί ο δείκτης βασικών πρωτοβάθμιων κεφαλαίων στο 7% υπό τριετές ακραίο δυσμενές σενάριο (απαιτήσεις πυλώνα II. Με βάση τις εν λόγω κεφαλαιακές ανάγκες που θα διαπιστωθούν από την Τράπεζα της Ελλάδας, οι τράπεζες θα αναθεωρήσουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια και θα υποβάλουν σχέδια αύξησης των κεφαλαίων έως το **ΤΡΙΜ. 1-2012**.

Θα διεξαχθεί μία στρατηγική αξιολόγηση του τραπεζικού τομέα. Σε διαβούλευση με τους εκπροσώπους της Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ, η Τράπεζα της Ελλάδας θα διεξάγει μία εκτενή και αυστηρή αξιολόγηση κάθε τράπεζας, κάνοντας χρήση μίας σειράς ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων. Τα κριτήρια θα περιλαμβάνουν, σε μη εξαντλητικούς όρους: την οικονομική ευρωστία των μετόχων και την προθυμία τους να εισφέρουν νέα κεφάλαια, την ποιότητα της διοίκησης και τα συστήματα διαχείρισης κινδύνου, τα μεγέθη τους για κεφάλαια, ρευστότητα και κερδοφορία (προσανατολισμένες προς το μέλλον αλλά και λαμβάνοντας πληροφορίες από το παρελθόν) την ποιότητα της ταξινόμησης των κινδύνων τους από την Τράπεζα της Ελλάδας και το βιώσιμο επιχειρηματικό τους μοντέλο. Η αξιολόγηση θα ολοκληρωθεί το **ΤΡΙΜ. 1-2012**.

Βάσει της συνεχιζόμενης δουλειάς που έχει ανατεθεί στον εξωτερικό ελεγκτικό οίκο, θα ολοκληρωθεί μία μελέτη **πριν την εκταμίευση** σχετικά με το πώς θα αντιμετωπιστεί η ΑΤΕ. Η μελέτη θα καταδεικνύει τους νομικούς, επιχειρησιακούς και οικονομικούς τομείς των διαφόρων λύσεων και θα παραθέτει τα αντίστοιχα κόστη.

Ανακεφαλαιοποίηση και ενέργειες εξυγίανσης

Οι τράπεζες θα έχουν το χρόνο για να αντλήσουν κεφάλαια από την αγορά. Βάσει της αξιολόγησης της βιωσιμότητάς τους και των σχεδίων τους για άντληση κεφαλαίων, έως το τέλος **Απριλίου 2012**, η Τράπεζα της Ελλάδας θα κοινοποιήσει στις τράπεζες συγκεκριμένες προθεσμίες για την άντληση κεφαλαίων από την αγορά. Οι προθεσμίες για την άντληση κεφαλαίων θα οριστούν για κάθε τράπεζα, ανά περίπτωση, με μέγιστη διάρκεια έως το **ΤΡΙΜ. 3-2012**, λαμβάνοντας υπόψη το κανονιστικό πλαίσιο και τις απαιτήσεις που ορίζονται από την Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Οι τράπεζες που υποβάλουν βιώσιμα σχέδια άντλησης κεφαλαίων θα έχουν την ευκαιρία να αιτηθούν και να λάβουν δημόσια στήριξη, κατά τρόπο που διατηρεί τα κίνητρα του ιδιωτικού τομέα για την εισφορά κεφαλαίων και ελαχιστοποιεί έτσι το βάρος προς τους φορολογούμενους. Πιο συγκεκριμένα, οι τράπεζες θα είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση σε κεφάλαια από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) μέσω κοινών μετοχών και υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολόγων.

Η Κυβέρνηση θα διασφαλίσει ότι οι Ελληνικές τράπεζες έχουν επιχειρηματική αυτονομία τόσο de jure όσο και de facto. Τα δικαιώματα ψήφου του ΕΤΧΣ για τις κοινές μετοχές που κατέχει θα είναι αυστηρά περιορισμένα σε συγκεκριμένες στρατηγικές αποφάσεις (εκτός εάν η ιδιωτική συμμετοχή στη μορφή των κοινών μετοχών είναι μικρότερη από ένα δεδομένο ελάχιστο ποσοστό των ολικών κεφαλαιακών αναγκών της τράπεζας).

Το ποσοστό αυτό θα οριστεί στον τροποποιημένο νόμο περί του ΕΤΧΣ. Οι μετοχές και/ή τα δικαιώματα ψήφου που αποκτώνται από το ΕΤΧΣ δεν θα μεταβιβάζονται ή πωλούνται σε κανένα άλλο κρατικό φορέα με καμία μορφή. Στους ιδιώτες μετόχους θα παρέχονται κίνητρα για να αγοράσουν τις μετοχές που ανήκουν στο ΕΤΧΣ. Υπουργική απόφαση η οποία θα συμφωνηθεί με τους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ θα δώσει τις τεχνικές

λεπτομέρειες του πλαισίου για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, ενσωματώνοντας τις εν λόγω αρχές, έως το **ΤΡΙΜ. 1-2012**.

Οι τράπεζες που δεν υποβάλουν βιώσιμα σχέδια άντλησης κεφαλαίων και/ή που δεν αντλούν τα κεφάλαια που χρειάζονται για να καλύψουν τις κανονιστικές απαιτήσεις εντός της προθεσμίας που έχει θέσει η Τράπεζα της Ελλάδας θα εξυγιανθούν κατά ομαλό τρόπο και με το ελάχιστο κόστος για το Κράτος, κατά τρόπο που διασφαλίζει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και ο οποίος ακολουθεί το συνολικό στρατηγικό σχεδιασμό για την εξυγίανση των στοιχείων του τραπεζικού συστήματος. Οι επιλογές της εξυγίανσης περιλαμβάνουν τα εργαλεία που διατίθενται από το νόμο όπως, μεταξύ άλλων, αγορά και ανάληψη (εντολή μεταβίβασης), μεταβατικό πιστωτικό ίδρυμα και ομαλή διάλυση.

Για να διασφαλιστεί ότι το σύστημα παραμένει επαρκώς κεφαλαιοποιημένο, έως το **ΤΡΙΜ. 2-2013**, η Τράπεζα της Ελλάδας θα διεξάγει μία νέα άσκηση προσομοίωσης κατάστασης κρίσης (stress-test), βάσει των στοιχείων του τέλους του 2012, κάνοντας χρήση μεθοδολογίας που θα καθοριστεί σε διαβούλευση με την Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ.

Θα ψηφιστεί νομοθεσία πριν την εκταμίευση προς υποστήριξη της στρατηγικής για την ανακεφαλαιοποίηση και εξυγίανση των τραπεζών:

- **Απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας.** Ο νόμος για τις τράπεζες (3601) θα τροποποιηθεί προκειμένου να δοθεί στην Τράπεζα της Ελλάδας η δυνατότητα να ορίσει νέα τραπεζικά κεφαλαιακά πρότυπα μέσω κανονισμών, ενώ η Τράπεζα της Ελλάδας θα εισάγει κανονισμούς που προβλέπουν τις αυξήσεις στις απαιτήσεις του δείκτη βασικών πρωτοβάθμιων κεφαλαίων.
- **Τεχνικές διαστάσεις της εξυγίανσης των τραπεζών.** Με βάση τις πρόσφατες αλλαγές του πλαισίου της εξυγίανσης των τραπεζών και τις εμπειρίες που έχουν υπάρξει έως σήμερα, οι αρχές θα ξεκαθαρίσουν τις διαδικασίες και τις υποχρεώσεις για την αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και συνεπώς για τον ισολογισμό ανοίγματος των ενδιάμεσων πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι αρχές θα ενισχύσουν επίσης το πλαίσιο ώστε να διασφαλίσουν ότι οι μελλοντικές εξυγιάνσεις αρχικά θα χρησιμοποιήσουν συντηρητικές αποτιμήσεις των στοιχείων του ενεργητικού των τραπεζών που έχουν αποτύχει, βάσει της δίκαιης αξίας τους, επιτρέποντας στη συνέχεια ένα κατάλληλο νομικό έλεγχο και ανατίμηση ακολουθούμενη από συμπληρωματικές μεταβιβάσεις στοιχείων εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος. Οι αρχές θα εντοπίσουν επίσης τα νομοθετικά εμπόδια της ευέλικτης διαχείρισης των συμβάσεων εργασίας στο πλαίσιο της εξυγίανσης των τραπεζών και θα υιοθετήσουν τις απαιτούμενες νομοθετικές αλλαγές για την άρση τους.
- **Πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης.** Ο νόμος για το ΕΤΧΣ θα τροποποιηθεί προκειμένου να επιτρέπει τη χρήση των υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολόγων και να προβλέπει περιορισμούς των δικαιωμάτων ψήφου του ΕΤΧΣ για μια 5ετή περίοδο. Τα δικαιώματα ψήφου του ΕΤΧΣ για τις κοινές μετοχές που κατέχει θα εξαρτώνται από το μέγεθος της εισφοράς κεφαλαίου από ιδιώτες επενδυτές, μέσω κοινών μετοχών. Εάν αυτή η εισφορά κεφαλαίου είναι κάτω από ένα συγκεκριμένο ελάχιστο ποσοστό των συνολικών κεφαλαιακών αναγκών μιας τράπεζας (που θα ορίζεται στο νόμο για το ΕΤΧΣ), το ΕΤΧΣ θα έχει πλήρη δικαιώματα ψήφου. Το ΕΤΧΣ θα κατέχει τις μετοχές του για μια περίοδο δύο ετών, με δυνατότητα παράτασης για δύο επιπλέον έτη, για λόγους οικονομικούς και σταθερότητας της αγοράς. Αν, αντίθετα, αυτή η ιδιωτική εισφορά κεφαλαίου είναι μεγαλύτερη από το ποσοστό αυτό, τα δικαιώματα ψήφου του ΕΤΧΣ θα περιορίζονται αυστηρά σε συγκεκριμένες στρατηγικές αποφάσεις. Στην περίπτωση αυτή, το νομικό πλαίσιο θα πρέπει να αναθεωρηθεί, ώστε να επιτρέπει στο ΕΤΧΣ να κατέχει τραπεζικές μετοχές για 5 έτη.

- **Πλαίσιο εξυγίανσης.** Η Κυβέρνηση και η Τράπεζα της Ελλάδος θα εισαγάγουν ένα σαφή διαχωρισμό των εποπτικών, εξυγιαντικών και αναδιρθρωτικών λειτουργιών. Ειδικότερα, το νομικό πλαίσιο θα εκχωρήσει αρμοδιότητες εξυγίανσης σε ένα χωριστό τμήμα στην Τράπεζα της Ελλάδος και αρμοδιότητες αναδιάρθρωσης (που θα αφορούν στη διαχείριση όλων των προσωρινών πιστωτικών ιδρυμάτων) στο ΕΤΧΣ. Όσον αφορά στα μεταβατικά πιστωτικά ιδρύματα, η Τράπεζα της Ελλάδος θα εξακολουθήσει να επιδιώκει το ρόλο της χρηματοοικονομικής της σταθερότητας, ιδίως μέσω της εποπτικής της εξουσίας, ενώ το ΕΤΧΣ θα συνεχίσει να στοχεύει στη διασφάλιση των επενδύσεών του.

Η Κυβέρνηση θα διασφαλίζει ότι υφίσταται διαθέσιμη επαρκής χρηματοδότηση, ώστε να καλύπτει τις ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης και εξυγίανσης. Οι συνολικές ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών και το κόστος εξυγίανσης εκτιμάται ότι ανέρχονται σε [...] δισεκατ. ευρώ. Τα στάδια θα καθοριστούν λαμβάνοντας υπόψη το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα για την εξυγίανση και την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, καθώς και τις απαιτήσεις για τη συνεχή στήριξη ρευστότητας εκ μέρους της ΕΚΤ.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει δεσμευτεί να διατηρεί συνεχή πρόσβαση σε στήριξη ρευστότητας εκ μέρους της κεντρικής τράπεζας. Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως μέλος του Ευρωσυστήματος, είναι έτοιμη να καταβάλει, έγκαιρα, επαρκή στήριξη ρευστότητας. Η επαρκής στήριξη της ρευστότητας, στο εγγύς μέλλον, πρέπει να είναι σύμφωνη με τα σχέδια μείωσης της εξάρτησης των τραπεζών από την έκτακτη στήριξη εκ μέρους της κεντρικής τράπεζας, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Για το σκοπό αυτό, τα μεσοπρόθεσμα χρηματοδοτικά σχέδια θα επικαιροποιηθούν μετά την ολοκλήρωση της άσκησης ανακεφαλαιοποίησης και αναδιάρθρωσης, ώστε να διασφαλιστεί ότι η σταδιακή απελευθέρωση της έκτακτης στήριξης ρευστότητας γίνεται με ρυθμό συνεπή με το μακροοικονομικό, δημοσιονομικό και χρηματοπιστωτικό πλαίσιο του προγράμματος.

Πριν την εκταμίευση, η Κυβέρνηση θα θεσπίσει νομοθεσία για την ενίσχυση των ρυθμίσεων διακυβέρνησης των οργανισμών χρηματοπιστωτικής εποπτείας:

- **Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας:**

Η Κυβέρνηση θα αναθεωρήσει το νομικό πλαίσιο, προκειμένου να διευκρινίσει ότι το ΕΤΧΣ θα έχει δύο τμήματα, αρμόδια για χωριστές λειτουργίες:

Ένα τμήμα αρμόδιο για τη διαχείριση των ιδιοκτησιακών του συμφερόντων σε τράπεζες, για λογαριασμό της Κυβέρνησης. Υπό την ιδιότητά του αυτή, η εντολή του θα είναι να διασφαλίζει ότι οι τράπεζες υπό τη διαχείρισή του λειτουργούν σε εμπορική βάση και ότι αποκαθίστανται σε ένα τμήμα του ελληνικού χρηματοπιστωτικού τομέα που λειτουργεί εύρυθμα και κερδοφόρα, το οποίο μπορεί, τελικά, να επιστρέψει στην ιδιωτική ιδιοκτησία, με έναν ανοικτό και διαφανή τρόπο.

Ένα τμήμα για τη διαχείριση των μεταβατικών πιστωτικών ιδρυμάτων (bridge banks), που θα συσταθεί μετά την εξυγίανση μη βιώσιμων τραπεζών. Θα αναλάβει το ρόλο αυτό με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, βάσει μιας συνολικής στρατηγικής που θα έχει συμφωνηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, το Υπουργείο Οικονομικών και το ΕΤΧΣ, και σε συμμόρφωση με τους κοινοτικούς κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Κατά καιρούς, η λειτουργία αυτή μπορεί να απαιτεί χρηματοδότηση για την ολοκλήρωση του αναδιρθρωτικού ρόλου της. Οι χρηματοδοτήσεις αυτές θα μειωθούν, είτε εν μέρει είτε εξ ολοκλήρου, με συνεισφορά του Κλάδου Καταθετών του ΤΕΚΕ, ανάλογα με την έκταση των υποχρεώσεών του για ασφάλιση των καταθέσεων.

Η Κυβέρνηση θα αναθεωρήσει τη διοικητική δομή του ΕΤΧΣ, ώστε αυτό να περιλαμβάνει ένα Γενικό Συμβούλιο και μια Εκτελεστική Επιτροπή:

Το Γενικό Συμβούλιο θα έχει πέντε μέλη: δύο μέλη, συμπεριλαμβανόμενου και του Προέδρου, με σχετική διεθνή εμπειρία στον τραπεζικό τομέα, ένα άλλο μέλος, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου

Οικονομικών, και ένα μέλος που θα ορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Όλα τα μέλη θα διορίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών, με την έγκριση της Ομάδας Εργασίας του Ευρώ (EWG), εκτός από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομικών και τον υποψήφιο από την Τράπεζα της Ελλάδος. Οι παρατηρητές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΚΤ στο Συμβούλιο θα διατηρηθούν.

Η Εκτελεστική Επιτροπή θα έχει τρία μέλη: δύο μέλη -ένα εκ των οποίων θα είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος- με διεθνή εμπειρία στον τραπεζικό τομέα και την εξυγίανση τραπεζών, και ένα μέλος που θα ορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Όλα τα μέλη θα διορίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών, με την έγκριση του EWG. Το προσωπικό και τα στελέχη της Τράπεζας της Ελλάδος δεν θα συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΤΧΣ.

Η Κυβέρνηση, σε συνεννόηση με το ΕΤΧΣ, θα υιοθετήσει κανονισμούς προκειμένου να συνδράμει το ΕΤΧΣ στην εκτέλεση της εντολής του με πλήρη αυτονομία και, ταυτόχρονα, θα συνεργάζεται αποτελεσματικά με το Υπουργείο Οικονομικών. Θα καλύπτει τις ιεραρχικές σχέσεις και συχνότητες, τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων (και τη συμμετοχή του Υπουργείου Οικονομικών σε αυτές), την επενδυτική εντολή και το επιχειρηματικό σχέδιο, τη σχέση με το Υπουργείο Οικονομικών (στο ρόλο του ως μετόχου του ΕΤΧΣ), και την πολιτική αποδοχών.

- *Ελληνικό Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ).*

Η Κυβέρνηση θα ενισχύσει τη χρηματοδότηση του Κλάδου Καταθετών του ΤΕΚΕ, με αναθεώρηση του νόμου του ΤΕΚΕ ώστε: (i) να καθορίζει ότι τα τέλη θα αυξάνονται εάν τα κεφάλαια του μειωθούν κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο κάλυψης των ασφαλισμένων καταθέσεων, το οποίο θα πρέπει να καθοριστεί λαμβανομένων δεόντως υπόψη των εξελίξεων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, (ii) να διασφαλίζει επαρκή διαφοροποίηση των επανακαταθέσεων των κεφαλαίων του ΤΕΚΕ και να εξαλείφει σταδιακά τις επανακαταθέσεις σε καλυπτόμενες τράπεζες, όπως θα το επιτρέπουν οι εξελίξεις της αναδιάρθρωσης του ελληνικού τραπεζικού τομέα, και (iii) να διευκρινίζει ότι το καθεστώς του ΤΕΚΕ, ως προνομιούχου πιστωτή, δεν θα προσκρούει στις απαιτήσεις που έχουν κατοχυρωθεί με χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, κατά την έννοια της οδηγίας για τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, και ότι θα ακολουθηθεί τις βέλτιστες πρακτικές, όσον αφορά στους ενέγγυους πιστωτές εν γένει. Με σκοπό τον περιορισμό τυχόν πραγματικών ή αντιληπτών συγκρούσεων συμφερόντων, η ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΕΚΕ θα απαγορεύεται στα άτομα που εμπλέκονται ενεργά σε πιστωτικά ιδρύματα και εισαγάγονται στο νόμο ισχυροί κανόνες σύγκρουσης συμφερόντων για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Κυβέρνηση θα προβεί, επίσης, σε μεταρρύθμιση των ρυθμίσεων διακυβέρνησης της Τράπεζας της Ελλάδος. Ενόψει της ευθύνης της Τράπεζας της Ελλάδος για εξυγίανση, αναδιάρθρωση και εποπτεία, οι αρχές θα αναθεωρήσουν το Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, ώστε αυτό να προβλέπει συλλογική λήψη αποφάσεων σε επίπεδο διευθυντικών στελεχών (Διοικητή και Υποδιοικητών) και συνεχή λογοδοσία μέσω της εσωτερικής εποπτείας από μη εκτελεστικά μέλη του Γενικού Συμβουλίου (συμπεριλαμβανόμενης και της εποπτείας σε άλλα θέματα, πλην των καθηκόντων που σχετίζονται με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών - ΕΣΚΤ). Η Κυβέρνηση θα αναθεωρήσει, επίσης, τη δομή και τα δικαιώματα των μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος ώστε να εξαλείψει πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων στο ρόλο δημόσιας πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος (π.χ. απαγορεύοντας στα εποπτευόμενα ιδρύματα τις μετοχικές συμμετοχές και καθορίζοντας ένα ανώτατο όριο στον αριθμό ψήφων που μπορεί να ασκήσει ο καθένας ή συγγενείς ιδιώτες μέτοχοι) μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου του 2012.